

ԱԶՏԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTÉRAIRE

1500 Լ.Ո. 7694 ՏԱՐԻ, ԹԻԻ 225 (21567) ՈՒՐԲԱԹ, 5 ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ 2003 10 ԷՁ

ՍԱՀԱԿԱՇՎԻԼԻ ՄՕՏ ՕՐԵՆ
ԶԱՄԱՆԵՐ ՊԻՏԻ ԱՅՅԵԼԷ

Նախընտրական քարոզչության նպատակով, մտ օրէն Չառախը պիտի այցելէ Վրաստանի նախագահութեան թեկնածու, «Ազգայնական Շարժում» կուսակցութեան ղեկավար Միխայիլ Սահակաշվիլի:
Հակառակ Սահակաշվիլի հանդէպ Չառախըի հայութեան բացասական տրամադրութիւններուն, Ախալքալաքի եւ Նինոծմիւնտայի ղեկավարները Թիֆլիսի մէջ յայտնած են, թէ պատշաճ ընդունելութիւն պիտի կազմակերպեն:
Միւս կողմէ, նկատելի է, որ այս օրերուն Ախալքալաքի եւ Նինոծմիւնտայի մէջ յարաբերաբար հանդարտած է տեղւոյն իշխանութիւններուն դէմ յարուած մթնոլորտը: Կ'ենթադրուի, որ բոլոր կողմերը կը նախապատրաստուին նախագահական ընտրութիւններուն եւ միջեւ Յունուար 4 Չառախըի մէջ իշխանափոխութիւն տեղի չ'ունենար:

ՊՐԱԶԻԼԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ՏԱ ՄԻՎԱ ԺԱՄԱՆԵՑ ԼԻԲԱՆԱՆ

Պրապիլի նախագահ Լալա Տա Միվա երէկ յետմիջօրէի ժամը 4:00ին պաշտօնական եռօրեայ այցելութեամբ մը ժամանեց Լիբանան, ուր ընդունուեցաւ իշխանութեան երէք պետերուն, խորհրդարանի փոխ նախագահ Էլի Տըրպիլի, փոխ վարչապետ Իսամ Ֆարխի եւ մեծ թիով նախարարներու եւ երեսփոխաններու, ինչպէս նաեւ քաղաքական ու բարձրաստիճան անձնաւորութիւններու կողմէ:

Երեկոյեան, նախագահ Տա Միվա Պապատայի մէջ ընդունուեցաւ նախագահ Կոր. Էմիլ Լահուտի կողմէ: Հանդիպումին ներկայ գտնուեցան նաեւ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի, փոխ վարչապետ Իսամ Ֆարխ, նախարարներ, ինչպէս նաեւ պրապիլեան պատուիրակութեան անդամներ:

Նշենք, որ այս հանդիպումէն առաջ նախագահներ Տա Միվա եւ Լահուտ ունեցան դռնփակ հանդիպում մը:

Հանդիպումէն ետք, նախագահներ Լահուտի եւ Տա Միվայի հովանաւորութեամբ լիբանանցի նախարարներ պրապիլիցի իրենց պաշտօնակիցներուն հետ ստորագրեցին համաձայնագիրներ, ինչպէս՝ լիբանանեւ-պրապիլական երկկողմանի յարաբերութեան եւ գործակցութեան գերագոյն խորհուրդի ստեղծում, պրօսաշրջութեան, արհեստագիտութեան, երկրագործութեան եւ թմրեցուցիչի դէմ պայքարի ծիրէն ներս երկկողմանի համաձայնագիրներ:

Այս տեղի ունեցաւ ընդհանուր նիստ մը, որուն ընթացքին խօսք առաւ նախագահ Լահուտ եւ շեշտեց, թէ Լիբանան հետամուտ է Պրապիլի հետ իր յարաբերութիւններու բարելաման եւ կոչ կ'ուղղէ արաբական եւ Լատինական Ամերիկայի երկիրներուն միջեւ խորհրդածոյցով մը կայացընելու:

Նախագահ Տա Միվա իր կարգին շեշտեց, որ հարկ է լիբանանեւ-պրապիլական յարաբերութիւնները բարելամել գրեթէ բոլոր մարպերէն ներս:

Հանդիպումէն ետք նախագահ Լահուտ նախագահական պալատին մէջ ընթրիք մը սարքեց ի պատիւ Տա Միվայի: Ընթրիքին ներկայ գտնուեցան խորհրդարանի նախագահ Նեպիի Պըրրի, վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի, պետական, պիւնուրական եւ բարձրաստիճան բազմաթիւ պաշտօնատարներ:

«ՄԵԹՐՈՓՈԼԻԹԸՆ» ՊԱՆԴՊԱԿԻՆ ՄԷՁ

Նշենք, որ նախագահ Լալա Տա Միվա Պէյրութի միջազգային օդակայանէն մեկնեցաւ «Մեթրոփոլիթըն» պանդոկ, ուր ընդունեց խորհրդարանի նախագահ Նեպիի Պըրրիին եւ վարչապետ Հարիրիին, որոնց հետ քննարկեց տեղական եւ շրջանային իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ Լիբանան – Պրապիլ երկկողմանի յարաբերութիւնները:

Կը նախատեսուի, որ այսօր նախագահ Տա Միվա խօսք առնէ խորհրդարանին մէջ եւ երեկոյեան ընթրիք մը սարքուի ի պատիւ իրեն՝ վարչապետ Հարիրիի կողմէ:

Միւս կողմէ, վարչապետ Հարիրի տեղեկատու գրասենեակը նկատել տուաւ, որ վարչապետը նախագահ Տա Միվայի հետ իր հանդիպումին ընթացքին շեշտած է, որ օրերը պիտի փաստեն, թէ մասնակի լուծումները ոչ մէկ արդիւնքի պիտի յանգին, ընդհակառակը՝ պիտի բարդացնեն հարցերը, շրջանին մէջ յառաջացնելով յաւելեալ յուսալքում: Ան աւելցուց, որ միակ լուծումը միջազգային օրէնքի գործադրութեան ապաւինիլն է:

ՌՈՒՍԻԱ ԿԸ ԶԳՈՒՇԱՑՆԷ ՎՐԱՍՏԱՆԸ

Վրաստան անջատողական իր շրջաններուն պիտի չվերամիանայ, եթէ «Ռուսիոյ բարեկամ» կեցուածք մը չորդեգրէ, զգուշացուցած է Պետական Տուժարի փոխ նախագահ Վլատիմիր Լուքին երէկ:

«Միայն Ռուսիա, ո՛չ այլ երկիր, միայն Ռուսիա կրնայ օժանդակել Վրաստանի վերամիացման, եթէ կովկասի մէջ Ռուսիոյ շահերը նկատի առնուին», բացած է ան:

Մոսկուայի մէջ մամուլային ասուլիսի մը ընթացքին, Լուքին ըսած է, որ եթէ այդ շահերը նկատի առնուին, Ռուսիա գործընթացին մասնակից պիտի չըլլայ «եւ ո՛չ մէկը անոր տեղը պիտի գրաւէ»:

Ներկայիս Վրաստանի նոր ղեկավարութիւնը ունի երկու ընտրանք. միացեալ Վրաստանի մը ստեղծումը՝ «գերիշխան, սակայն շատ բարեկամ Ռուսիոյ հանդէպ», կամ՝ «Վրաստան կը քայքայուի», յայտնած է ան:

«Ինչ ալ ըսեն ամերիկացի մեր գործակիցները, անոնք կարողութիւնը չունին Վրաստանը դէպի ամբողջական կառավարութեան մը վերստեղծում առաջնորդելու հարցը լուծել», դիտել տուած է ան:

Վրաստան ունի անջատողական երկու շրջաններ՝ Աբխազիա եւ Հարաւային Օսեթիա եւ մէկ կիսաինքնավար նահանգ՝ Աճարիա, ուր կեդրոնական կառավարութիւնը գրեթէ ազդեցութիւն չունի:

Երէք շրջաններուն բարձրաստիճան ներկայացուցիչներ ժողովներու համար Մոսկուա փոխեցանք են Վրաստանի նախկին նախագահ Էտուարտ Շեւարտնաձէի հրատարակած «Եւրոպայի մեր թիֆլիսի նոր ղեկավարներուն հետ բանակցի»:

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԽԱՐԻՍՆԵՐՈՒ ԳԾՈՎ

Միւս կողմէ, Ռուսիոյ բանակի սպայակոյտի փոխ հրամանատար Եուրի Պալուշեւսքի երէկ յայտնած է, թէ Մոսկուա կը ծրագրէ Վրաստանի մէջ իր մնացեալ երկու զինուորական խորհրդները վերադարձնել, սակայն անկախ տասնամեակի մը պէտք ունի վերադարձող ուժերուն համար կեդրոններու կառուցման:

Ան ըսած է, որ ռուս եւ վրացի զինուորական մասնագէտներ երկու շաբաթ առաջ ժողով գումարած են քննարկելու համար գանազան հարցեր, որոնց կարգին՝ ռուսական խորհրդներու հարցը:

ՈԱՍՍՖԵԼՏ ԱՅՍՈՐ ՎՐԱՍՏԱՆ Կ'ԱՅՅԵԼԷ

Մինչ այդ, Թիֆլիսի մէջ ամերիկեան ղեկավարութեան երէկ յայտնած է, թէ Մ. Նահանգներու պաշտպանութեան նախարար Տոնըլտ Ռամսֆելտ այսօր Վրաստան պիտի այցելէ:

(ԱՅՓ)

ՊԱՂԵՍՏԻՆԵԱՆ ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ՏԱՍՆԵՐԿՈՒ ԽՄԲԱԿՆԵՐ ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԱՆ ԳԱՀԻՐԻՒ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

Պաղեստինեան արմատական տասներկու խմբակներ երէկ մասնակցեցան Գահիրէի բանակցութիւններուն, որոնց նպատակն է զինադուլի համաձայնութիւն մը կայացնել դադրեցնելու համար Իսրայէլի դէմ յարձակումները՝ առիթ տալով խաղաղութեան բանակցութիւններուն վերսկսման:

Գահիրէի ժողովին մասնակցողները յայտնեցին, որ հանդիպում ունեցած են Եգիպտոսի գաղտնի սպասարկութեանց պետ Օմար Սուլէյմանի հետ, որ անցեալ Յունիսի հովանաւորած ու միջնորդած էր զինադուլ մը հաստատելու համար: Յունիսի զինադուլը 59 օր դիմացած էր եւ յարձակումները վերսկսած էին Օղոստոսին, պատճառ դառնալով որ խաղաղարար ճիգերը արգելակուին եւ խաղաղութեան ճամբու քարտէսը գործադրութեան չգրուի:

Գահիրէի բանակցութիւններուն մասնակցողներուն կարգին են Համաս, Իսլամական ժիհատ եւ Ֆաթհ, որ պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Շասէր Արաֆատի կ'ենթարկուի: Խօսելով բանակցութիւններուն մասին, Արաֆատ Ռամալլայի մէջ ըսաւ, որ պաղեստինցիները պատրաստ են հաստատելու ու գործադրութեան ղեկու գինադուլ մը: Արաֆատ յոյս յայտնեց, որ Իսրայէլ այ պատրաստ ըլլայ:

Համասի պաշտօնատար Սալիտ Սիամ եւ Ժիհատի ղեկավար Մոհամէտ Հիւտի, որոնք անձնապէս չեն մասնակցած ժողովին, պաղեստինեան շրջաններէն յայտարարեցին, որ իրենց շարժումները զօրավիզ կը կանգնին համաձայնութեան մը, որ պաղեստինցի եւ Իսրայէլացի քաղաքացիները հեռու կը պահէ կրակէ: Անոնք դիտել տուին, որ իրենք չեն փոփոխել, որ քաղաքացիները թիրախ դարձնել եւ թէ անոնք թիրախ կը դառնան այն ատեն միայն երբ Իսրայէլ ջարդեր կը կազմակերպէ եւ ոճիրներ կը գործէ: Հիւտի աւելցուց, որ զինադուլէ մը աւելի կարեւոր է յանգիլ համաձայնութեան մը, որ կը խնայէ քաղաքացիները:

Բանակցութիւններուն սկսելէն կարճ ժամանակ մը ետք, պաղեստինցի վարչապետ Ահմէտ Քորէյ յայտարարեց, որ ինք այլ Գահիրէ պիտի ուղղուի մասնակցելու համար ժողովին:

Շար.ը՝ էջ 10

ՊՐԻԻՔՍԵԼԻ ՄԷՁ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՇԱՐԵԱՆ ՏԵՍԱԿՑԵՑԱՒ ՊԵԼՃԻՔԱՅԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՅԵՏ

Հայաստանի նախագահ Ռուպիք Քոշարեան երէկ Պրիւքսէլի մէջ շարունակեց եւրոպական կառոյցներու ղեկավարներու հետ իր հանդիպումները:

Երէկ առաւօտուն, ՊելՃիքայի թագաւորական պալատին մէջ Ալպէր Բ. թագաւորին հետ տեսակցելէ ետք, նախագահ Քոշարեան հանդիպում ունեցաւ Եւրոպական Խորհրդարանի նախագահ Փէթ Քոքսի եւ Եւրոպական Յանձնաժողովի նախագահ Ռոմանո Փրոտտիի հետ:

Քոշարեանի եւ Քոքսի մամուլային միացեալ ասուլիսին ընթացքին Եւրոպացի պաշտօնատարը գոհունակութիւն յայտնեց եւրոպական չափանիշներուն հետեւելու հայաստանի պատրաստակամութեան առնչութեամբ: Ան նշեց, որ Հայաստանի նախագահին հետ քննարկուած են ընդլայնուող Եւրոպական Միութեան հետ Հարաւային Կովկասի երկիրներու աւելի սերտ կապերու հետեւանքները: Կողմերը անդրադարձած են Վրաստանի եւ Թուրքիոյ հետ Հայաստանի յարաբերութիւններուն, ինչպէս նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման գործընթացին:

Եւրոպական Յանձնաժողովի նախագահ Ռոմանո Փրոտտի, նախագահ Քոշարեանի հետ հանդիպումէն ետք մամուլային ասուլիսին ընթացքին, յայտնեց, թէ քննարկուած են Հայաստան – Եւրոպական Միութիւն յարաբերութիւններու վարձագումն նպաստող միացեալ ծրագիրներ: Այս առումով, Փրոտտի կարեւոր նկատեց Հայաստանի տնտեսական վարձագումնային յարաբերութիւնները:

Իր կարգին, նախագահ Քոշարեան նշեց, որ Եւրոպական Յանձնաժողովի ղեկավարին հետ քննարկած է շրջանային հաւանական վարձագումները եւ տնտեսական կապերու վարձագումնային հնարաւորութիւնները:

Անդրադառնալով Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին, նախագահ Քոշարեան յայտնեց. «Մենք համոզուած ենք, որ շրջանային համագործակցութիւնը միայն կ'օգնէ ներկայ խնդիրներու լուծման: Այդպէս ճանի մէջ մտնելու մարտեր է: Պարու կ'ըսէ, թէ նախ լուծելու տագնապը, ապա համագործակցիւք: Այս է սկզբունքային տարբերութիւնը, եւ հոս է, որ մենք, ի տարբերութիւն Այդպէս ճանի, որեւէ սահմանափակում, նախապայմաններ չենք դնել՝ տագնապը լուծուած է, թէ ոչ»:

Եւրոպական Յանձնաժողովի ղեկավարին հետ քննարկած է շրջանային հաւանական վարձագումները եւ տնտեսական կապերու վարձագումնային հնարաւորութիւնները:

Անդրադառնալով Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին, նախագահ Քոշարեան յայտնեց. «Մենք համոզուած ենք, որ շրջանային համագործակցութիւնը միայն կ'օգնէ ներկայ խնդիրներու լուծման: Այդպէս ճանի մէջ մտնելու մարտեր է: Պարու կ'ըսէ, թէ նախ լուծելու տագնապը, ապա համագործակցիւք: Այս է սկզբունքային տարբերութիւնը, եւ հոս է, որ մենք, ի տարբերութիւն Այդպէս ճանի, որեւէ սահմանափակում, նախապայմաններ չենք դնել՝ տագնապը լուծուած է, թէ ոչ»:

Անդրադառնալով Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին, նախագահ Քոշարեան յայտնեց. «Մենք համոզուած ենք, որ շրջանային համագործակցութիւնը միայն կ'օգնէ ներկայ խնդիրներու լուծման: Այդպէս ճանի մէջ մտնելու մարտեր է: Պարու կ'ըսէ, թէ նախ լուծելու տագնապը, ապա համագործակցիւք: Այս է սկզբունքային տարբերութիւնը, եւ հոս է, որ մենք, ի տարբերութիւն Այդպէս ճանի, որեւէ սահմանափակում, նախապայմաններ չենք դնել՝ տագնապը լուծուած է, թէ ոչ»:

Անդրադառնալով Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին, նախագահ Քոշարեան յայտնեց. «Մենք համոզուած ենք, որ շրջանային համագործակցութիւնը միայն կ'օգնէ ներկայ խնդիրներու լուծման: Այդպէս ճանի մէջ մտնելու մարտեր է: Պարու կ'ըսէ, թէ նախ լուծելու տագնապը, ապա համագործակցիւք: Այս է սկզբունքային տարբերութիւնը, եւ հոս է, որ մենք, ի տարբերութիւն Այդպէս ճանի, որեւէ սահմանափակում, նախապայմաններ չենք դնել՝ տագնապը լուծուած է, թէ ոչ»:

ԵԱՀԿԻ ՄԻՆՍՔԻ ԽՄԲԱԿԻ ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐՈՒՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՐԱՄԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍ

Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի նախագահներ Եուրի Մերկլիակով (Ռուսիա), Հանրի Ժաքոլէն (Ֆրանսա) եւ Ռուստիֆ Փերինա (Միացեալ Նահանգներ) երէկ հասան Հարաւային Կովկաս, հանդիպումներ ունեցնելու համար Հայաստանի եւ Այդպէս ճանի նախագահներուն հետ, երկու կողմերուն միջեւ երկխօսութիւնը վերականգնելու հեռանդրէ կարող:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան մամուլային քարտուղար Համլէթ Գասպարեանի համաձայն, անոնք Պաղեստին երեւան պիտի հասնին Դեկտեմբեր 8ին: Կը սպասուի, որ միջնորդները ներկայացնեն նոր գաղափարներ, ամբողջացնելու համար գոյութիւն ունեցող առաջարկները՝ բանակցութիւններու հետ, երկու կողմերու արձագանքը ընդունելի պայմաններու հասնելու համար:

Այցելութեան ընթացքին Մինսքի խմբակի նախագահները նաեւ հանդիպում պիտի ունենան Լեռնային Ղարաբաղի ղեկավարութեան հետ:

ԱՅՍՈՐ ՊՐԻԻՔՍԵԼԻ ՄԷՁ ՕՍԿԱՆԵԱՆ – ԿԻԻԼ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Հայաստանի եւ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարներ Վարդան Օսկանեան եւ Ապտիլլա Կիլ այսօր հանդիպում պիտի ունենան Պրիւքսէլի մէջ՝ Եւրոպայի տնտեսական Գործընկերութեան Խորհրդի նիստին ծիրէն ներս: Նախարարներու մակարկակով հայ – թրքական հանդիպումներու օրակարգի հարցերէն է երկու երկիրներու սահմանային բացումը:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՑԱԲԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՅԱՅՏԵ ԵՐԻԹՐԻՈՅ ՈՒՂՂԱՓԱՌ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Երեկ վախճանեցաւ Երիթրիոյ Ուղղափառ Եկեղեցւոյ պատրիարք Եազուպ Բ.: Այս տխուր առիթով, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ վեհափառ հայրապետ Ն. Ս. Օ. Տ. Ս. Սրբան Ա. կաթողիկոս հրաւեր ստացաւ Եկեղեցւոյ Սինոտին կողմէ անձամբ մասնակից դառնալու վախճանեալ պատրիարքի յուղարկատրութեան, որ տեղի պիտի ունենայ Շաբաթ օր:

Երիթրիոյ Եկեղեցւոյ եպիսկոպոսական Սինոտին ուղղած իր Հայրապետական ցաւակցագիրին մէջ վեհափառ հայրապետը մեծ կորուստ մը կը նկատէ պատրիարքին մահը, վերականգնումի ու վերանորոգութեան ընթացքի մէջ գտնուող եւ իր անկախութիւնը նոր ստացած Երիթրիոյ Ուղղափառ Եկեղեցւոյ համար: Այս տխուր առիթով, վեհափառ հայրապետը իր ամբողջական պարակցութիւնը կը յայտնէ Եկեղեցւոյ հոգեւոր իշխանութեան:

Յայտնենք, որ Երիթրիոյ Եկեղեցին շուրջ հինգ տարիներ առաջ ստացաւ իր անկախութիւնը: Նախապէս մաս կը կապուէր Եթովպիոյ Եկեղեցւոյ եւ անցնող 2003 Սեպտեմբերին անդամ դարձաւ Եկեղեցիներու Համաշխարհային խորհուրդին: Վեհափառ հայրապետը անցեալ տարի հրաւիրուած էր Երիթրիոյ Ուղղափառ Եկեղեցիին պաշտօնական այցելութիւն տալու, որ յառաջիկային տեղի պիտի ունենայ:

ԱՄՐ ՄՈՒՍՍ ԱՅՅԵԼԵՅ ՊԱՍՊՏԱ

Նախագահ Կոր. Էմիլ Լախուտ երէկ Պասպոտայի մէջ ընդունեց Սրբաբարկան Լիկայի ընդհանուր քարտուղար Ամր Մուսայ, որուն հետ քննարկեց շրջանային իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ պաշտօնակազմի գաղտնի պահպանման ընթացքը: Ենթադրեցաւ Պէրլուրի վեհաժողովին որոշում խաղաղութեան իրաւանական նախաձեռնութեան գործադրութեան անհրաժեշտութիւնը:

Նախագահ Լախուտ առաջարկեց նաեւ Սրբաբարկան Լիկայի մէջ կարգ մը փոփոխութիւններ կատարելու անհրաժեշտութիւնը:

Հանդիպումէն ետք Մուսայ շեշտեց, որ շրջանը կը գտնուի գաղտնի պահպանման մէջ եւ կարիքը ունի առաւելագոյն պաշտպանութեան, ինչպէս նաեւ համաարարական միացեալ կեցուածքի, որ կը վերադարձնէ արարական աշխարհին իր հանգամանքն ու իրեն հանդէպ յարգանքը:

Մուսայ նկատել տուաւ, որ խաղաղութիւնը տակաւին չէ գոյացած Բարախի կառավարութեան մեթոդական քաղաքականութեան պատճառով:

Մուսայ ընդգծեց, որ Լիբանան եւ արաբական գրեթէ բոլոր երկիրները կը մերժեն պաղեստինցի գաղթականներու բնակեցումը իրենց գտնուած երկիրներուն մէջ:

Նշեց նաեւ, որ նախագահ Լախուտ երէկ ընդունեց նաեւ Մարոնիներու Լիկայի մէջ պատուիրակութիւնը, նորոգելու նախագահ նախկին նախարար Միշէլ Էտտէի գլխաւորութեամբ:

Նախագահ Լախուտ շեշտեց, որ Մարոնիներ լիկայի առաքելութիւնը պէտք է ըլլայ իրականացրելու սպառնալից իրադրութիւնները, անբախտելի իրաւանական պայմաններու նախադրմանը, ինչպէս նաեւ դառնալով բոլոր Լիբանանի իրական ուժի միասնական խաղաղութեան օգտին:

Նախագահ Լախուտ շեշտեց, որ Մարոնիներ լիկայի առաքելութիւնը պէտք է ըլլայ իրականացրելու սպառնալից իրադրութիւնները, անբախտելի իրաւանական պայմաններու նախադրմանը, ինչպէս նաեւ դառնալով բոլոր Լիբանանի իրական ուժի միասնական խաղաղութեան օգտին:

ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐ ՍԵՆՈՐԱ ԵՒ ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՑԻՆ ԻՐԵՆՅ ԳՐԱԻՈՐ ՊԱՇՏՊԱՆՈՂԱԿԱՆԸ

Ելեւմուտքի նախարար Ֆուատ Սինիրայի եւ քարտուղարի նախարար Շահէ Պարսումեանի թղթածրարաններու վերաբարձման հարցով Սինիրայ եւ Պարսումեան խորհրդարանին ներկայացուցին իրենց գրաւոր պաշտպանողականը:

Խորհրդարանը յառաջիկայ շաբաթ իր լիագումար նիստին ընթացքին պիտի քննարկէ այս հարցը:

Նշենք, որ շաբաթակազմի նախկին նախարար Պարսումեան գրաւոր իր պաշտպանողական ներկայացուցելէ ետք խորհրդարանին, դիտել տուած էր, որ ահաւաստիկ հինգ տարի ետք այսօր առիթ տրուած է իրեն պաշտպանելու ինքզինք, ինչպէս նաեւ իր եւ իր ընտանիքին արժանապատուութիւնը:

«ՅԵՆԻՍԻԱ» ՊԱՆՈՒԿԻՆ ՄԷՋ ԲԱՅՈՒՄ ԱՐԱՎԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳՎՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻ ՄԸ

Նախագահ Կոր. Էմիլ Լախուտի հովանաւորութեամբ, երէկ «Յենիսիա» պանդոկին մէջ բացուած կատարուեցաւ «Արաբական ապագայի դիմագրաւում» թեմայով խորհրդաժողովին, որուն ներկայ գտնուեցան նախագահ Լախուտ, խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի, վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի, Արաբական Լիկայի ընդհանուր քարտուղար Ամր Մուսայ, Լոնտոնի մէջ Սէնտական Արաբիոյ դեսպան Թիթի Ֆայալ, նախարարներ, երեսփոխաններ, ինչպէս նաեւ բարձրաստիճան ալ անձնաւորութիւններ:

Խօսք առաւ խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի, որ յայտնեց, թէ արաբական պառակտումը եւ իշխանութիւններու տկարացումը տեղ - տեղ թուլատրեցին, որ արաբական աշխարհին ուղղուին պատերազմի սպառնալիքներ, ինչպէս նաեւ մտերիկեան Բոնկրասին կողմէ որդեգրուին արաբական աշխարհի դէմ պատժական միջոցառումները եւ պաղեստինցի գաղթականներու բնակեցումը:

Պըրրի ընդգծեց նաեւ, որ արաբական որոշումը ինքն է, որ կորսնցուց Պաղեստինն ու Իրաքը, որովհետեւ առիթ չտուեալ ժողովրդավարութեան:

Խօսք առաւ նաեւ Ամր Մուսայ, որ իր խօսքին մէջ շեշտեց, թէ արաբական աշխարհը կը մօտենայ ձախողութեան առեւտրի քան յաղթողութեան, եւ հարկ է, որ ապագայի լուրջ հեռանկար մը գծուի:

Ֆայալ ըսաւ, որ արաբներն ու իսլամները պէտք է սրբազրեն իրենց սիրտերը եւ իրենք զիրենք դուրս բերեն ներկայ սուղապանութիւնը:

Նշենք, որ խորհրդաժողովի բացման արարողութեան նախաձեռնողը իրաքցի Մուսայ իշխանութեան երեք պետերուն յանձնեց յուշանուէրներ:

ԵԿԵՂԵՑ ԹՈՒՐԲԸ ԶԻ ԿՐՆԱՐ ՀՐԱԺԱՐԻԼ ԻՐ ԲԱՐՔԵՐԷՆ

Թէեւ այս ակնարկը լրագրական ընդունւած կարգերուն համաձայն պէտք է սկզբունքով լոյս տեսնէ մարպակաւ էջով, սակայն գիտակցաբար կու տանք այս սինակով, որովհետեւ նոյնիսկ եթէ անոր շարժառիթը մարպակաւ իրադարձութիւն մըն է, ապա անոր խորքը լրիւ քաղաքական է:

Խօսքը կը վերաբերի ֆուլթայի «Զէմփիրնիկ Լիկ» մրցաշարի ծիրէն ներս կատարուած Կալաթասարայ - Եուվենթուս մրցումին: Թրքական խումբը Եու. Է. Էֆ. Ա. ի յատուկ որոշումով իր մրցումը Պոլիս չկատարեց ահաբեկչական վերջին արարքներուն մտահոգութեամբ: Մրցումը փոխադրուեցաւ Տորթոնուտ, Գերմանիա: Սակայն փաստօրէն ոչինչ փոխուեցաւ կացութեան, որովհետեւ Տորթոնուտի դաշտը, որ կ'ընդգրկէ 65 հազար համակիր, ամբողջութեամբ լեցւած էր թուրք համակիրներով: Փակագիծ մը բանաւք եւ յիշեցնենք, որ Գերմանիոյ տարածքին կ'ապրին շուրջ հինգ միլիոն թուրքեր...

Մտահոգիչը, սակայն, մրցումին աւարտին պարպուած պատկերն է: Հակառակ իրենց յաղթանակին (2-0), թուրք համակիրները Տորթոնուտի դաշտը քարուքանդ ըրին քառն ամբողջական առումով: Աւելի 'ն: Անոնք խոշտանգեցին նաեւ դաշտին ապահովութեան հսկող անդամները եւ խուժեցին դաշտ' տօնախմբելու իրենց յաղթանակը: Ասիկա տօնախմբելու թրքական յատուկ ուժ է: Հապա՞ եթէ պարտուէին: Ամբողջ քաղաքը պիտի աւերէին...

Եւրոպական բանաւոր թէ գրաւոր մամուլը ընդվզումով ու միաժամանակ կարմանքով անդրադարձաւ այս կացութեան, լայն տեղ տրամադրելով անոր՝ իր տարբեր լրատուութեանց մէջ: Բայց ինչո՞ւ կը կարմանան անոնք: Տակաւին չստրվեցա՞ն, թէ թուրքը չի՞ կրնար, աւելի ճիշդ՝ չ'ուզեր հրաժարի իր բարքերէն: Այո՛, բարքերէն: Որովհետեւ քարքարոսութիւնը մաս կը կապուէ անոնց բարքերուն: Ի վերջոյ, առաջին անգամ չէ, որ թուրքերը նման էլոյթներ կ'ունենան: 2000ին, Պոլսոյ մէջ Կալաթասարայի մրցումը Լիծի դէմ կարելի՞ է մոռնալ, ուր երկու անգլիացի համակիրներ կոհ գացին: Պէտք կա՞ շարունակելու այս իմաստով երկա՞ր ու «հարուստ» շարքը, թրքական կենսափոքրը...

Յամենայնդէպս, վստահ պէտք է ըլլան Եւրոպացիք, որ Տորթոնուտի դէպքը վերջինը պիտի չըլլայ, դժբախտաբար: Թուրքը պիտի շարունակէ իր միեւնոյն ընթացքը: Ի վերջոյ եւ պայն էնթեկրէ ընելու բոլոր փորձերը: Թուրքը էնթեկրէ չ'ըլլար, այլ՝ կը փորձէ իր շրջապատը էնթեկրէ ընելու...

Ահա թէ ինչո՞ւ Եւրոպացիք այլ տուեալներու կողքին նա՛եւ այս երեւոյթը պէտք է նկատի ունենան, նախքան իրենց վերջնական պատասխանը տալու Եւրոպական Սինոտեան Թուրքիոյ անդամակցութեան ջանքերուն գծով:

ՀԻՍՉ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ՈՒՇԱՎՐՈՒԹԻՒՆ

Այսօր՝ Ուրբաթ, 5 Դեկտեմբեր 2003, Հայաստանի «Վ1» պատկերասփիւռի կայանը, Պէյրութի ժամով՝ 22:00ի լուրերն ենք պիտի սփռն յայտագիր մը, նուիրուած՝ Ս. ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔ. ԱՇՃԱՆԻ:

ՀԱՅՎԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈՒՍԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԱԿ

Ընդհանուր ապահովութեան ուժերու ընդհանուր տնօրէնութիւնը կը յայտարարէ լիբանոնեան իրաւաբանութեան վկայակամը կողմ ուսանող սպաներ զինուորագրելու իր կարիքը:

Դիմողը պէտք է լրացնէ հետեւեալ պայմանները. Ա.- Պէտք է լիբանոնցի ըլլայ աւելի քան 10 տարիներ ի վեր:

Բ.- Պէտք է ըլլայ ամուրի, այրի կամ ամուսնալուծուած՝ առանց զաւակներու:

Գ.- Պէտք է տիրացած ըլլայ լիբանոնեան Բ. պաշտպանութեան կամ անոր համապատասխան վկայակամի մը:

Դ.- Պէտք է տիրացած ըլլայ լիբանոնեան իրաւաբանութեան վկայակամի՝ ուսումնառութեան տարիներու ընդհանուր միջինը 12/20 եւ վեր ճիշդով:

Ե.- Պէտք է կատարած կամ կատարելիք ըլլայ իր զինուորական պարտադիր ծառայութիւնը: Կրճան դիմել նաեւ մէկ հատիկները եւ նահատակի զաւակ եղողները:

Զ.- Դիմում ներկայացուցած թուակամին պէտք է դիմողն տարիքը 26ը անցած չըլլայ քաղաքային անձերու պարագային, իսկ իսկական ծառայութեան մէջ գտնուող զինուորակամներուն պարագային՝ 28 տարիքը:

Յաւելեալ մանրամասնութեանց համար կարելի է դիմել Հայկական Երեսփոխանական Գրասենեակ, Պուրճ Համուտ, «Շաղոյեան» Կեդրոն, Բ. յարկ, հեռ. 01 / 259881:

✠ ՀԱՆԳԻՍ ✠
Տ. ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔ. ԱՇՃԱՆԻ

Ն. Ս. Օ. Տ. Ս. Արամ Ա. կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ եւ Կիլիկեան Ա. Աթոռոյ Միաբանութիւնը խոր վշտով կը գուժեն իրենց սիրեցեալ միաբանին՝

Տ. ՄԵՍՐՈՊ Ս. ԱՐՔ. ԱՇՃԱՆԻ
(1941-2003)

անակնկալ վախճանումը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 2 Դեկտեմբերին, Նիւ Եորքի մէջ:

Հոգեւոր սրբազանին վերջին օծման արարողութիւնը պիտի կատարուի Շաբաթ, 6 Դեկտեմբեր 2003ին, Նիւ Եորքի առաջնորդանիստ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր եկեղեցւոյ մէջ: Ապա սրբազանին մարմինը պիտի փոխադրուի Անթիլիաս:

Թաղման արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ Երկուշաբթի, 8 Դեկտեմբերին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, առաւօտեան ժամը 11:00ին, ապա սրբազանին մարմինը պիտի ամփոփուի Կիլիկեան Ուխտի Միաբանութեան դամբարանին մէջ, Անթիլիասի Մայրավանքէն ներս:

ՄԱՆՕԹ. - Թաղման կարգէն ետք վեհափառ հայրապետը ցաւակցութիւններ պիտի ընդունի վեհաբանի դահլիճին մէջ:

✠ ՀԱՆԳԻՍ ✠
Տ. ՍԱՀԱԿ ԱՐՔԵՊՍ. ԱՅՎԱԶԵԱՆԻ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ

Ն. Ս. Օ. Տ. Ս. Արամ Ա. կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ եւ Կիլիկեան Ա. Աթոռոյ Միաբանութիւնը խոր վշտով կը գուժեն իրենց սիրեցեալ միաբանին եւ Յունաստանի Հայոց թեմի առաջնորդին՝

Տ. ՍԱՀԱԿ ԱՐՔԵՊՍ. ԱՅՎԱԶԵԱՆԻ
(1930-2003)

անակնկալ վախճանումը, որ պատահեցաւ Կիրակի, 30 Նոյեմբերին, Յունաստանի մէջ:

Հոգեւոր սրբազանին վերջին օծման արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Ուրբաթ, 5 Դեկտեմբերին, Աթէնքի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր եկեղեցւոյ մէջ, ապա սրբազանին մարմինը պիտի ամփոփուի Աթէնքի Ազգ. գերեզմանատան մէջ:

✠ ՀԱՆԳԻՍ ✠
Տ. ՄԵՍՐՈՊ Ս. ԱՐՔ. ԱՇՃԱՆԻ
(ՕՃԵԱՆ՝ 1941ԻՆ)

անակնկալ վախճանումը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 2 Դեկտեմբերին, Նիւ Եորքի մէջ:

Հոգեւոր սրբազանին վերջին օծման արարողութիւնը պիտի կատարուի Շաբաթ, 6 Դեկտեմբեր 2003ին, Նիւ Եորքի առաջնորդանիստ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր եկեղեցւոյ մէջ, ապա սրբազանին մարմինը պիտի փոխադրուի Անթիլիաս:

Թաղման արարողութիւնը պիտի կատարուի Երկուշաբթի, 8 Դեկտեմբերին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, առաւօտեան ժամը 11:00ին, ապա սրբազանին մարմինը պիտի ամփոփուի Կիլիկեան Ուխտի Միաբանութեան դամբարանին մէջ, Անթիլիասի Մայրավանքէն ներս:

- Ներկայս ընդունելի իբրեւ մահագր:
- Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին վախճանեալից եղբոր՝ Յովհաննէս Աշեանի ընկալանք, Ժէյ Ել Տիպ, «Հաֆիզ Ալլու ժառանգ» շէնք, Բ. յարկ, "Jardin de Chine" ի կից, Երկուշաբթի 8. Երեքշաբթի 9 եւ Չորեքշաբթի 10 Դեկտեմբերին:

✠ ՀԱՆԳԻՍ ✠
Տ. ՍԱՀԱԿ ԱՐՔԵՊՍ. ԱՅՎԱԶԵԱՆԻ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ

Ն. Ս. Օ. Տ. Ս. Արամ Ա. կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ եւ Կիլիկեան Ա. Աթոռոյ Միաբանութիւնը խոր վշտով կը գուժեն իրենց սիրեցեալ միաբանին եւ Յունաստանի Հայոց թեմի առաջնորդին՝

Տ. ՍԱՀԱԿ ԱՐՔԵՊՍ. ԱՅՎԱԶԵԱՆԻ
(1930-2003)

անակնկալ վախճանումը, որ պատահեցաւ Կիրակի, 30 Նոյեմբերին, Յունաստանի մէջ:

Հոգեւոր սրբազանին վերջին օծման արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Ուրբաթ, 5 Դեկտեմբերին, Աթէնքի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր եկեղեցւոյ մէջ, ապա սրբազանին մարմինը պիտի ամփոփուի Աթէնքի Ազգ. գերեզմանատան մէջ:

✠ ՀԱՆԳԻՍ ✠
Տ. ՍԱՀԱԿ ԱՐՔԵՊՍ. ԱՅՎԱԶԵԱՆԻ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ

Տէր եւ տիկին Արթուր Կիւլպէնկ եւ զաւակուհի Տէր եւ տիկին Գէորգ Տէր Յակոբեան եւ զաւակուհի Կիւլպէնկ Սուրէն Կիւլպէնկ Կիւլպէնկ ընտանիք Հատմաս ընտանիք Թոմաս ընտանիք եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց հօր եւ հարազատին՝

ՄԱՀԱԶԴ
Տէր եւ տիկին Արթուր Կիւլպէնկ եւ զաւակուհի Տէր եւ տիկին Գէորգ Տէր Յակոբեան եւ զաւակուհի Կիւլպէնկ Սուրէն Կիւլպէնկ Կիւլպէնկ ընտանիք Հատմաս ընտանիք Թոմաս ընտանիք եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց հօր եւ հարազատին՝

ՍՈՒՐԵՆ ԿԻԻԼՊԵՆԿ ԿԻԻԼՊԵՆԿԻ
մահը, որ պատահեցաւ Կիրակի, 30 Նոյեմբերին:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Հինգշաբթի, 4 Դեկտեմբեր, կէսօրուան ժամը 12:00ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, ուրպէս հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Չըպպէթի Ազգային գերեզմանատունը:

● Ներկայս ընդունելի իբրեւ մահագր:

● Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին Բաղուցեալի ընկալանք, Նաքար, 2 «Պլու Նորիզոն» շէնք, Ուրբաթ 5 եւ Շաբաթ 6 Դեկտեմբերին:

ԲԱՅՑ ԴԱՐՁԵԱԼ ՊԻՏԻ ԾԱՂԿԻ ԿԻԼԿԵԱՆ Ս. ԱԹՈՌԻՆ ՊՂՏԱԾՈՒ ԾԱՌԸ... (ՍԱՇԱԿ ԵՒ ՄԵՍՐՈՊ ՍՐԲԱԶԱՆՆԵՐՈՒ ԿԱԽՃԱՆՍԱՆ ԱՌԻԹՈՎ)

Վերջին քանի մը օրերուն Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը վիշտի ու սուգի վարագոյրով պատուեցաւ, երբ վեհափառ հայրապետ Ս. Ս. Ս. Արամ Ա. կաթողիկոս, միաբանութեան հետ միասին, իրերայնորդ երկու առիթներով գուժեց Կիլիկեան դարաւոր Ս. Աթոռի նուիրեալ երկու միաբաններէն՝ Տ. Սահակ Ս. արք. Արամեանի եւ Տ. Մեսրոպ Ս. արք. Աշտնիկի անժամանակ կորուստները: Յունահայոց թեմի առաջնորդ Սահակ արքեպիսկոպոս Յունաստանի մէջ, իսկ Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւելեան թեմի նախկին առաջնորդ Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Նիւ Եորքի մէջ իրենց հոգին աւանդեցին անակնկալ կերպով, խոր սուգի մատուցելով հայ եկեղեցին, յատկապէս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը իր միաբանութեամբ, ժողովրդական մարմիններով ու հաւատացեալ ժողովուրդով:

Կիլիկեան Ուխտի երէց սերունդին պատկանող այս զոյգ ներկայացուցիչները անցնող տասնամեակներուն իրենց ծառայութեան լուծան նետեցին մեր եկեղեցւոյ, ազգի ու հայրենիքի գանձանակին մէջ: Վաստակ, որ իր տարողութեամբ ու նուիրումի որակով անգնահատելի պիտի մնայ հայ եկեղեցւոյ սպասուողներու պատմութեան տոմարներուն մէջ:

Արդարեւ, «մինչեւ վերջին շունչ» ծառայութեան դաշտին վրայ գործող այս երկու մշակները, թեմական կազմակերպ գործունէութեամբ ազգային եկեղեցական կեանքէն ներս իրենց կարեւոր ներդրումը կատարեցին: Հոգեւոր, կրթական, գաստիւնարակազմական, մշակութային ու ընկերային զանազան աշխատանքներով ու նախաձեռնութիւններով, հոգեւոր սրբազանները սատար հանդիսացան մեր ժողովուրդին կողմէ իրենց վստահուած թեմերուն վերելքին ու բարգաւաճման:

Շուրջ կէս դար միանուէր կերպով վարելով Յունաստանի Հայոց թեմի առաջնորդի պաշտօնը, Սահակ արքեպոս մնաց պատնէշի վրայ: Ազգային ընդհանուր ժողովներու եւ Կրօնական թէ Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան խառն ժողովներու խիզախ բեմբասացը, մնաց շատազով Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան անկախութեան եւ Սփիւռքի տարածքին անոր ուրոյն գործունէութեան: Երջանկայիշատակ Տ. Տ. Ջարեք Ա. անմահանուն հայրապետի սուրբ աջէն ստանալով սրբայայտ Միւռնիի օժուժը իր ճակատին, տակաւին 27ամեայ Սահակ եպիսկոպոս իր կեանքը կապեց Յունահայոց թեմին: Անթիլիասի դէմ շղթայագրեծուած արուեստական տագնապի դժուարին օրերուն, դարաւոր Ս. Աթոռի գոյատեւման դրօշակակալ իր բեւեւ, ամրապնդեց հաւատացեալ ժողովուրդին հաւատքը հանդէպ այս Ս. Աթոռին, իր անձին օրինակով գործնական փաստը հանդիսանալով Կիլիկեան Ս. Աթոռի ծառայական առաքելութեան: Երաժշտական նրբագոյն լարերով օժտուած հոգի մը, որուն արտացոլեց իր հեզգահամբող դէմքը՝ մաքուր նկարագիրին ու բարոյական անբծութեան շօշափելի արտայայտութիւնը:

Այս առիթով վեհափառ հայրապետը Յունաստանի Հայոց թեմի առաջնորդական փոխանորդին, Ազգ. Իշխանութեան անդամներուն ու սգակիր ժողովուրդին ուղղած իր հայրապետական ցաւակցագիրին մէջ կ'ըսէ. «Սահակ արքեպոս իր հոգեւոր սպասուորութիւնը ըմբռնեց որպէս նուիրում ու յանձնառութիւն: Եղաւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան հաւատարիմ միաբանը, բառին ամէնէն վաւերական հասկացողութեամբ: Ծառայեց առանց ակնկալութեան, առանց փառքի ու հանգամանքի հետամուտ ըլլալու: Եղաւ պարզութեան, համեստութեան ու անկեղծութեան տիպար օրինակ: Այսինքն 50 տարիներ սրբազան իր այս արժանիքները նուիրեալ ծառայութեան ճամբով ի սպաս դրաւ ընդհանրապէս հայ եկեղեցւոյ ու մասնաւորաբար Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան հաւատքի առաքելութեան՝ թէ՛ Անթիլիասի եւ թէ՛ Յունաստանի Հայոց թեմէն ներս»:

Իր վախճանումէն քանի մը օրեր ետք, անգամ մը եւս քամին հարուածեց Կիլիկեան Ս. Աթոռի պտղատու ծառը, երբ Մեսրոպ արք. Աշտնիկի Տէր հանգեաւ սրտէն նետահար եղնիկի մը պէս: Արագավազ գործունէութեամբ յատկանշուող ու բազմաճիւղ աշխատանք միաժամանակ ծաւալող Աստուծոյ այս պաշտօնեան եւս, մինչեւ վերջին իր շունչը, հոգեւորական կեանքը իմաստաւորեց ծառայութեան, թեմական աշխատանքներու թէ անհատական նախաձեռնութեանց ճամբով: 20 երկար տարիներ Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւելեան շրջանի եւ Քանադայի իր առաջնորդութեան օրերուն, թեմը ապրեցաւ հոգեւոր- մշակութային կեանքի ծաղկումի ու վերելքի շրջան մը, որուն յաւազոյն արտայայտութիւնները եղան նոր համայնքներու կազմութիւնը, եկեղեցիներու կառուցումը, հայկական վարժարաններու ստեղծումը,

հրատարակչական աշխատանքը եւ մշակութային ձեռնարկները: Ստեղծագործ այս միտքը չբաւականացաւ սակայն սահմանափակ առաքելութեամբ եւ յետ առաջնորդութեան տարիներուն, ընդլայնեց զայն հայրենի մեր ժողովուրդի կարիքներուն դրժնապէս աջակցելով: Առաքելութեան անդին առաքելութեան փնտրուէր տարաւ գինք հոն, ուր ազգին կանչը կը լսուէր, տխուր թէ ուրախ ազգականներով:

Վեհափառ հայրապետը դարձեալ, Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւելեան թեմի առաջնորդ սրբազանին ու թեմի հաւատացեալ ժողովուրդին ուղղելով իր հայրապետական ցաւակցագիրը, կ'ըսէ. «Մասնաւորութիւնը անսակարկ, անանձնական ու ամբողջական ծառայութիւնը Մեսրոպ սրբազանին համար դարձաւ իր կեանքին դաւանանքը, իր առաքելութեան ուղեգիրը, իր գոյութեան նպատակը: Մեսրոպ սրբազան դարձաւ հոմանիշ ծառայութեան: Մասնաւորութիւնը իրեն համար հանգամանքի բերումով կտակ պարտաւորութիւն մը չէր զգաւ՝ որոշ ծրագիրներով ու որոշ ժամանակաշրջանի մէջ պարփակուած, այլ եղաւ ամէնօրեայ տագնապ, ապրում, ձգտում, ժամ ու հանգիստ չճանչցող մնայուն եւ ուժեղ անձնական ընթացք»:

Կիլիկեան Ս. Աթոռի վերջին շրջանի պատմութեան մէջ Սահակ եւ Մեսրոպ սրբազաններու վաստակը, Անթիլիասէն առած իրենց ծառայական ոգին արդիւնաւորութեամբ ու իրագործումներով անթառամ պիտի մնայ Կիլիկեան դարաւոր Ս. Աթոռի կապուած ժողովուրդի կեանքին մէջ:

ԳՐԻԳՈՐ Ծ. ՎՐԴ. ԶԻՖԹԾԵԱՆ

ՀԱՅ ՅԵՂԱԺՈՒԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 113ԱՄԵԱԿ

Կը բանախօսեն՝ **ԸՆԿ. ՅԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՍ ԸՆԿ. ԱԼՊԵՐԹ ԱՃԵՄԵԱՆ**

Տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի, 11 Դեկտեմբեր 2003, երեկոյեան ժամը 8:00ին, «Յակոբ Տէր Մելքոնեան» սրահին մէջ:

Բարձր հովանաւորութեամբ՝ Ն. Ս. Օ. Տ. Ս. ՍՐԱՄ Ա. ՎԵՂԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՄԵՍԻ ՏԱՆԸ ԿԻԼԿԻՈՅ

ԸԱՍԱԶԳԱՅԻՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԾՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԸՄՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ 75ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻ Կը կազմակերպէ յիշատակի ցուցահանդէս

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՍԷԹԵԱՆԻ

20րդ դարու հայ մտաւորականներու դիմանկարներուն

Կաթողիկոսարանի «Կիլիկիա» թանգարանի սրահէն ներս: Բացումը տեղի կ'ունենայ այսօր՝ Ուրբաթ, 5 Դեկտեմբեր 2003ին, երեկոյեան ժամը 7:00ին: Ցուցահանդէսը բաց կը մնայ 6էն 9 Դեկտեմբեր 2003, առաւօտեան ժամը 10:00էն երեկոյեան ժամը 6:00:

ՀՐԱԲԵՐ

7 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՆ 15ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԳԱՍԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԵՍ

7 Դեկտեմբեր 1988ին Հայաստանն ու ամբողջ հայութիւնը ցնցած աղէտալի երկրաշարժին 15րդ տարեդարձին առիթով, Լիբանանի մէջ Հայաստանի դեսպանատունը եւ Հայաստանի Համալսարանն եւրո Շրջանաւարտներու Միութիւնը կազմակերպեցին դասական երաժշտութեան երեւոյթ մը, որ տեղի ունեցաւ Հինգշաբթի, 4 Դեկտեմբերի երեկոյեան ժամը 8:00ին, Պէյրութի Ամերիկեան Համալսարանի «Էսեմպլի <Ն>» սրահին մէջ՝ ներկայութեամբ պաշտօնական անձնաւորու-

«ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»Ի ԱՅՍՕՐՈՒՄՆ 3ԱՅՏԱԳԻՐՆԵՐԸ

- 8:30 Լիբանանեան մամուլի խորագիրներու ընթերցում՝ արաբերէն
- 8:45 «Աստղեր»
- 9:40 «Օրուան տոմար»
- 10:45 «Ի՞նչպէս կը տօնէք»՝ այսօրուան հիւրն է Երեսփոխան Փիեռ ժեմայէլ
- 3:00 «Ի՞նչպէս կը տօնէք» (կրկնութիւն)
- 3:10 Hit Parade. Արաբերէն յայտագիր
- 4:45 «Բարի երեկոյ Վաճառ Զայնէն»՝ ուղղակի ձայնագրում՝ այլազան եւ հետաքրքրական նիւթեր, երգեր, հարցազրոյց եւ այլն: Համազգային Հայ Կրթական եւ Մշակութային Միութեան հիմնադրութեան 75ամեակին առիթով. յայտագիրն իր հիւրերն են Սիգրան Ժինգալեան եւ Յակոբ Եսփուճեան
- 6:50 «Օրուան տոմար» (կրկնութիւն)
- 7:05 «Ի՞նչպէս կը տօնէք» (կրկնութիւն)
- 7:15 «Ուազմիկ»՝ խաղ- մրցանք. ուղղակի ձայնագրում

Կարելի է նշել, որ այս նուագահանդէսէն գոյացած հասոյթը ամբողջութեամբ պիտի տրամադրուի Կիւմրիի մէջ մշակութային ծրագիրներու իրականացման եւ Հայաստանի Համահայկական Հիմնադրամի միջոցով պիտի յատկացուի շրջանին երաժշտական դպրոցին:

ԲԱՆՏԱՒՈՐՈՒԱԾ

Տէր եւ տիկին Գրիգոր եւ Ալին Նաճարեան բախտաւորուած են մանչ գաւակով մը՝

ԿԱՐՕ

Հինգշաբթի, 4 Դեկտեմբեր 2003

ԾԱԽՈՒ ԾՔԵՂ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

●Անթիլիաս - Սգիտի սկիզբ: Ըեռ. 04 523926:

ԻՆՉ ԿՐ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

4 Դեկտեմբերի լիբանանեան օրաթերթերը յուսարձակի տակ առած են նախարարաց խորհուրդի նիստը, անոր արդիւնքները եւ Լիբանանեան Համալսարանի ուսուցիչներուն կողմէ գործադրուող դասադուրը եւ բողոքի ցոյցերը:

Միջպագային եւ շրջանային իրադարձութիւններու կարգին օրաթերթերը յուսարձակի տակ առած են Պուշի Կորակցութիւնը ժընեի նախաձեռնութեան, Պաղտատի մէջ ապահովութիւն հաստատելու համար յաւելեալ Կորթերու տեղադրումը եւ Դամասկոսի մէջ Պրապիլի նախագահին հետ ունեցած հանդիպումէն ետք նախագահ Ասատի կատարած յայտարարութիւնները:

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՆԻՍՍ - ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ԲՈՂՈՔԻ ԾՈՅՑ

«Քիֆահ Արապի» գրած է, թէ շինարարութեան եւ կենսոլորտի վերաբերող թղթածրարներու քննարկումը յետաձգուեցաւ: Նախարարաց խորհուրդը կը փորձէ միջին եւր մը գտնել ուսուցիչներու հարցին, իսկ անոնք վճռական են մինչեւ ծայր երթալու: «Անուար»-ի համաձայն, Լիբանանեան Համալսարանի տագնապը կը շարունակուի եւ ուսուցիչները կը մերժեն պետութեան կաշառքը. թերթը հարց տուած է, թէ «Մատինա» դրամատան թղթածրարին հետապնդումը արդեօք տեղ մը պիտի հասցնէ՞:

«Մաֆի»-ի հետ տուած է, թէ համալսարանի ուսուցիչներու պահանջներու քննարկումը չի կատարուի անոնց բողոքի ցոյցերը եւ դասադուրը: Վարչապետ Հարիրիի Դամասկոս այցելութեան մասին եղած հարցազրուումներուն պատասխանելով խորհրդարանի նախագահ Նեպի Պրըրի բաց է, թէ այն հանդիպում ունեցաւ նախագահ Ասատի հետ:

Ըստ «Նահար»-ի, նախագահներուն միջեւ խաղաղութիւն տիրեց եւ դասաւորումներ կը կատարուի համաձայնութեան հաստատման համար: Լիբանանեան Համալսարանի ուսուցիչները կաշառքը մերժելով կը շարունակեն իրենց բողոքը:

«Տիար»-ը հետեւ տուած է, թէ սուրիական խրատները իրենց դրական ազդեցութիւնը ունեցան նախագահներու յարաբերութեան վրայ: Հարիրի կը հաստատէ, թէ ինք կապերը չէ խլած նախագահ Լահուտի հետ, իսկ նախարարաց խորհուրդը համաձայն գտնուեցաւ ուսուցիչներու պահանջներուն մէկ մասին:

ՊԱՂԵՍԻՆԵԱՆ ՏԱԳԱՊԻ ԼՈՒԾԱՆԱ ՓՈՐՁԵՐ

«Նահար» գրած է, թէ Պուշ դարձեալ նեղ կաշառք էջ 10

ԼԻԲԱՆԱՆԱԶ ՔԺՇԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՆԳԱՍՏԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Լիբանանահայ Բժշկական Միութեան վարչութիւնը ձեռք կը հրաւիրէ միութեան տարեկան ընդհանուր ժողովին, որ տեղի պիտի ունենայ Կիրակի, 7 Դեկտեմբեր 2003, առաւօտեան ժամը 10:00ին, միութեան տան մէջ:

Չեր ներկայութիւնը խիստ փափաքելի է:

ՕՐԱԿՐԳԵՐ

- 1.- Ընթացակարտ վարչութեան գործունէութեան նիւթաբարոյական տեղեկատուութիւն:
- 2.- Ատենապետի եւ վարչակազմներու մասնակի ընտրութիւն:
- 3.- Հիւրասիրութիւն: ԾԱՆՕԹ.- Ժամը 10:30ին, ներկայութեան թիւը պիտի համարուի մեծամասնութիւն:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԱԼԷՊ ՀԱԼԷՊ

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՕՐ

ԸԱՌԻՐՈՑ ԳԱՐԱԿԵՕՂԵԱՆ ԸԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ԽՈՒՍԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՈՒ ՈՒ ՏՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆՈՒ Կը հրաւիրեն ձեռք հոգեհանգստեան պաշտօնի, հանգուցեալ բարերարներու՝ ՄԻՇՐԱՆ, ԶԱՊԷԼ, ԼԵՅԼԱ եւ ԸԱՌԻՐՈՑ ԳԱՐԱԿԵՕՂԵԱՆՆԵՐՈՒ յիշատակին:

Պիտի պատարագ եւ բարոգէ՛ ԳԵՐՁ. Տ. ՍՈՒՐԵՆ ԱՐԸ. ԳԱԹԱՐՈՅԵԱՆ (Բարեջան Առաջնորդ Բերիոյ բեմի) Կիրակի, 7 Դեկտեմբեր 2003ի առաւօտեան ժամը 10:00ին, Ս. Քառասնից Մանկանց Մայր եկեղեցւոյ մէջ:

Սիրով կը հրաւիրենք բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին յարգել մեր բարերարներուն յիշատակը:

ՀՈՎԱՍՏԻՐՈՒԹԵԱՄ՝ ԳԵՂԱՄ ԵՊՍ. ԽԱՉԵՐԵԱՆԻ (Առաջնորդ Լիբանան Հայոց Թեմի)

ՆԵՆԱԳՅԱՆՈՒԹԵԱՄ՝ ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ ԵՂԱՅՐԵՐՆԵՐՈՒ

ԼՈՒԻՍԱԿԱՐՉԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՅԱՆԴԵՍ - ՎԱՃԱՌԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՇԽԱՐՀ

Լուսաստան՝ ԼԵԻՈՆ ԹԱՇՏԵԱՆ

Հասոյթը պիտի տրամադրուի «Ազդակ»-ին

Բացման հանդիսութիւնը տեղի կ'ունենայ Ուրբաթ, 19 Դեկտեմբեր 2003, երեկոյեան ժամը 8:00ին, «ՎՐԱՄԵՆ-Հ.Մ.Ը.» մարզաշահութային համալիրի «Արժ Թովմասեան» սրահին մէջ:

ՀՐԱԲԵՐ

Ծանօթ.- Ցուցահանդէսը պիտի շարունակուի Շաբաթ 20 եւ Կիրակի 21 Դեկտեմբեր 2003, կէսօրէ կար ժամը 4:00էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 8:00

ԸՆՅ ՂԱՏ

ԸՆՅ ՂԱՏ

ԱՆԱՏՈՒՄԻ ԿԱՅ ԲԵԿՈՐՆԵՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՇՐՋԱՆ (1938 - 1950)

Աթաթուրքեան շրջանին հետ բաղդատաբար՝ այս ժամանակաշրջանին հայութիւնը պարած է քաղաքական եւ հասարակական անտանելի ճնշումի մթնոլորտի մը մէջ։

Իսմէթ Ինէօնիւ, 1943ին Համաշխարհային Բ. պատերազմի թուրքական մէջ թալանարկի աճիւնը Գերմանիային թուրքերէ բերել տալով, զայն ամփոփեց «Ազատութիւն» կողմէն ըրտնդ զրուսի վրայ թերեւ իբրեւ իր կատաղի հակահայ քաղաքականութեան խորհրդանշն (ի միջի այլոց, Իսմէթ Ինէօնիւ թալանարկի քրոջ ամուսինն էր)։ Նացիական գաղափարներով ոգեւորուած թրքական ցեղապաշտութիւնը այս շրջանին վճռականութեամբ շարունակեց իթիհատական քաղաքականութիւնը՝ հայութեան տեղահանման եւ ճուլման ուղղութեամբ։

Պետական յատուկ կարգադրութեամբ հայութեան համար ճշդուեցաւ «Վերլիք Վերկիսի քանուցու» կոչուող «հարկեր քսան տոկոսի» հարկային օրէնք մը։ Այս կապակցութեամբ, ըստ Շնորհք արք. Գալուստեանի, «...Այդ օրերուն հայերու «Վերլիք Վերկիսի» տուրքը 120 տոկոսի հասած էր, այսինքն պետութիւնը հայուն ամբողջ եկամուտը կը գանձէր, ապա անոր տան կահ-կարասիները ծախել կու տար մնացեալ 20 տոկոսը ստանալու համար...» (7)։

Հարկային այս քաղաքականութիւնը մեծապէս պատճառ դարձաւ մէկ կողմէ հայութեան արտահոսքին, իսկ միւս կողմէ՝ անոր ազգային ինքնութենէն ձեւականօրէն կամ նոյնիսկ էպպէս հրաժարումին։

Յատկանշական է, որ այդ շրջանին Անատոլուի հայութիւնը ունեցած է ծխատէր քահանաներ՝ էրտուլի, Տիգրանակերտի, Կեսարիոյ եւ էվէրէկ-Ֆէնէսիոյ մէջ (8)։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՇՐՋԱՆ (1950-1960)

Շարք մը վկայութիւններ բաւարար հիմք կը հանդիսանան եզրակացնելու, որ այս տանամետեակին Ատանա Մենտերէսի վարչապետութեան օրերուն ամբողջ թրքահայութիւնը կրցած է կարճ շունչ մը առնել գոյատեւելու համար։ Եթէ բացառենք ծայրայեղական աջ ուժերու կողմէ հրահրուած 6-7 Սեպտեմբեր 1955ի հակայոյն եւ հակահայ ամբոխային բռնարարքները, հայութիւնը այս շրջանին գտնուած է համեմատաբար բնական պայմաններու մէջ՝ իր համայնքային քայքայուած կեանքը վերակազմակերպելու առումով։ Թուրքիոյ Հայոց պատրիարք Մեսրոպ արք. Նարոյեանի վախճանումէն (1944) աւելի քան եօթը տարի ետք միայն թրքահայութեան կարեւորութիւն տրուեցաւ 1951ին նոր պատրիարք ընտրելու։

Ազգպէս ընտրուեցաւ Գարեգին արք. Խաչատուրեանը։ «Ս. Փրկիչ» ազգային հիւանդանոցի վերաշխուժացումը եւս կարելի է նկատել այս շրջանի արդիւնք։ Հիւանդանոցի նիւթական բացը ծածկելու համար կազմակերպուած ժողովրդական հանգանակութեան իր համեստ մասնակցութիւնը բերեալ նաեւ գաւառի հայութիւնը (9)։

Հետաքրքրական փաստի մը լոյսին տակ կը պարզուի, որ Կեսարիոյ մէջ տակաւին 1950 թուականին գործած է թեմական դրուածք՝ իր առաջնորդով։ «Սուրբ Փրկիչ» ազգային հիւանդանոցի արտաքին բաժինի օգնական բժիշկ վարժեան Բագին իր մասնագիտական մէկ գեկնութեամբ մէջ է միջի այլոց կը գրէ. «... Եթեթ տարեկան աղջիկ մը Կեսարիայէն, տեղի առաջնորդին յանձնարարական նամակով, ազգային հիւանդանոց ուղարկուած էր...» (10)։

ՉՈՐՐՈՐԴ ՇՐՋԱՆ

Այս շրջանը կարելի է նկատել Թուրքիոյ արդի պատմութեան մէջ գիտնութեան խունթայի բռնատիրութեան շրջան՝ զօրավար Կիւրսէլի գլխաւորութեամբ։ Մենտերէսի շրջանի համեմատաբար ազատ պայմաններուն յաջորդող այս շրջանին հայութիւնը աւելի դանդաղ սոսոճմանով շարունակած է Անատոլուի մէջ իր իստ կառմաննափակ կեանքը։

Երկու հազար հայ բնակչութիւն ունեցող Տիգրանակերտի (11) մէջ, եկեղեցական որոշ արարողութիւններուն եւ հարսանեական խրախմէքներուն առերթեր, աստիճանաբար դժուարացած են պարզ պարուստի կենցաղային պայմանները։ Այս իմաստով նշմարելի են թրքահայ գրող Միլտիլ Մարկոսեանի գիւղազրական երկերը՝ «Տիգրիսի ափերէն» (1999) եւ «Մեր այդ կողմերը» (1988, 1994, 1995 եւ 2001) հատորները, որոնց մէջ պատկերաւոր մանրամասնութիւններով բնութագրուած են Տիգրանակերտի հայութեան հասարակական կեանքը 60ական թուականներուն (12)։

1969ին որոշ չափով նպաստաւոր պայմաններու մէջ, Պոլսոյ պատրիարք Շնորհք արք. Գալուստեան յաղողեցաւ այցելել Կեսարիոյ, Մալաթիոյ, Տիգրանակերտի, Ալեքսանդրէթի եւ Մուսա Լեբան միակ հայաբնակ Գիւղ վագրֆի հայ համայնքներուն (13)։

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՇՐՋԱՆ (1970-1980)

Այս շրջանը կը յատկանշուի «Գորշ գայլերու» հակահայ արշաւանքով։ Բուն անունով «Ազգային շարժում» ծայրայեղ աջակողմեան, ցեղապաշտ այս կուսակցութիւնը, Ալիարսլան թուրքէջի գլխաւորութեամբ, 1969 թուականէ հանդիսացած է փանթուրանիզմի ամենէն հուժկու բազուկը՝ Թուրքիոյ ներքին եւ արտաքին քաղաքականութեան զաշտերը ամէն տեսակի ընդդիմութենէ ու հակառակորդէ մաքրելու գործին մէջ։ Կէս գիտնութեան այս կառոյցը այդ շրջանին բուն գործունէութիւն ծաւալեց ինչպէս թուրք եւ քիւրտ այլախոհ տարրերու, այնպէս այ թրքահայութեան դէմ։

Յատկապէս հայ ազատագրական շարժման նոր գինեալ պայքարի ժամանակաշրջանին «Գորշ գայլեր»ու կիրարկած թրքացման քարոզարշաւներու սպառնալիքին ներքեւ թրքահայութիւնը ստիպուած ինքն իրեն կը ներկայացնէր իբրեւ «քրիստոնեայ թուրք»՝ հայկական ծագումն ու պատկանելիութիւնը քաղաքական յանցանք նկատելով... Թերեւս թրքական պատկանելիութեան TIS (Turk-Islam-Sunni) բանաձեւի յորինումն ու տարածումը կարելի է այս շրջանի արդիւնքը նկատել։

Շնորհք պատրիարքի տուեալներով, այդ ժամանակ իսլամացած հայութեան քանակը Անատոլուի մէջ կը հասնէր մինչեւ մէկ միլիոնի, որոնց կարեւոր մէկ մասը կը գիտակցէր իր հայկական արմատներուն։ 1980ին երուսաղէմի մէջ իր բանախօսութեան ընթացքին Շնորհք պատրիարքը հետեւեալը կ'ըսէ գաւառահայութեան մասին. «...Գաւառի մէջ նոյնիսկ մինչեւ մէկ միլիոն հայեր ունինք։ Ձեզ կը ներկայացնեմ գաւառահայութեան չորս խաւերը, այնպէս՝ ինչպէս տեսած եմ. «Ա. - Հայեր, որոնք գիտակցաբար եւ կամաւոր կերպով իսլամացած են, իսլամացած են հայութենէն եւ կ'ապրին թուրքերու մէջ։ Անոնք են, որ թիւով մինչեւ միլիոնի կը հասնին։

«Բ. - Հայեր, որոնք երեք սերունդ առաջ իսլամացած են եւ քրտական աշխրջթական ձեւերով կ'ապրին մեկուսի ու չեն խառնուիր։ Խնուսի շրջանին մէջ հարիւր ընտանիքներ կան այնպիսիներէն, որոնք գիտեն, թէ Հայ են, գիտակցաբար իրարու մէջ կ'ամուսնանան եւ կը փոփաքին վերադառնալ իրենց պապերու կրօնին, եթէ իրենց պայմանները ներեն։

«Գ. - Կամայ թէ ակամայ իսլամացած հայեր, որոնք իրենց հայկական զգացումը պահած են եւ Պոլիս հաստատուելուն պէս, դատարանի միջոցով, իրենց անձնաթուղթի վրայ «իսլամ» գրութեան «էրմէնի»ով կը փոխարինեն։ Կարելի չէ եղած Անատոլուի մէջ այս դիւանակալական սխալը սրբագրել։ Թուրք պաշտօնեան անպայման «իսլամ» կը գրէ անձնաթուղթի այն մասին մէջ, որ կրօնի համար յատկացուած է։

«Դ. - Բուն գաւառահայերը, որոնք ի պատու իրենց, հակառակ բոլոր զգայի եւ անզգայի դժուարութիւններուն՝ Հայ մնացած են, եւ որոնցմէ այսօր կը բաղկանայ Պոլսոյ հայութեան մեծագոյն մասը։ «...Մալաթիա հայեր կան, որոնք վիճակ լաւ է, նոյնիսկ ունենոր են։ Էլյազիկ հայեր կան եւ եկեղեցի ունին։ Տիգրանակերտ հայեր կան, իսկ լսածիս համեմատ, Սասնոյ լեռներուն վրայ ալ ցրուած հայեր կան, որոնց մասին ժամանակին ձեռքը անցաւ 35 դիւղերու անուանացակ մը...» (15)։

1. «Ալիք». թիւ 12562, 18 Դեկտ. 1980, Թեհրան։
2. «Հայրենիք Տարեգիրք». 1945, Պոսթըմ, էջ 263։
3. «Սուրբ Փրկիչ». Դ. տարի, թիւ 45. Խալիս 1953, Պոլիս, էջ 28, եւ թիւ 46, Յունիս 1953, Պոլիս, էջ 27։
4. Պոլսոյ «Սուրբ Փրկիչ» ազգային հիւանդանոցի նոյնաանուն պաշտօնաթերթի վերոյիշեալ երկու համարներու նոյնաանուն տարբերակներու սիւնակներուն մէջ, Է շարք այլոց, գրուած է. «Մարտի ընթացքին ընդունուած նուրբներ... Կեսարիայէն Տեր Հայկազունի ձեռքով 98 քիլո ձուար...», «Ապրիլի ընթացքին ընդունուած նուրբներ... Կեսարիոյ քահանայիճ ձեռքով Փիլիպոս Արզումանեանէ 80 քիլո ձուար... 10ական լիւս նուրբներ են. Տիգրանուի Նուշատուրեան, Վոսմշապուր Ֆրանքիլի եւ Տիգրան Ատրիսէ Ֆրանքիլի, Դուկտ. Ա. Լոթիկեանի ձեռքով՝ Ջատիկի առաւօտեան Անգարայի մէջ հաւաքուած պակի հասոյթը...»։
5. «Սուրբ Փրկիչ», Ա. տարի, թիւ 9, Մայիս 1950, Պոլիս, էջ 20։
6. «Հայրենիք Ամսագիր», ԽԱ, տարի, թիւ 4, Ապրիլ 1963, Պոսթըմ, էջ 80։ «Թուրքիա-Տիգրանակերտի հայեր-Պոլսոյ պատրիարքարանէն Տիգրանակերտ ուղարկուած Տեր Օւարթ Պալմեան կը շարունակէ տալ իր տպատրոթիւնները եւ պատկերացնել մասնաւորաբար այն ոգին, որ տեսած է Տիգրանակերտի մէջ սնացած երկու հազարի սկիզբում»։
7. «Անոնք ընդհանրապէս պահած են իրենց հիւ, աւանդական սովորութիւնները։ Օրինակ՝ նախ տղամարդիկ կը ճաշեն, ապա կ'ինքնը՝ գետինը լայն պիտոց փռելով։ «Ազգային մասնաւոր կրթութիւն ստանալու հնարաւորութեան գոյութիւնը, այդ դժբախտները կը գիտակցին միայն, թէ հայ են, եւ սակայն կարօտ»՝ ազգային եւ կրօնական կեանքի»։
8. «Նոր Մարմարա», 21 Նոյեմբեր, 2001, Պոլիս։
9. «Հետուսագրոյց Մկրտիչ Մարկոսեանի հետ»... Մարկոսեանը շատ լաջող համայնապատկեր մը ներկայացուց Տիգրանակերտի հայերու կեանքին։ «Հայերը միայն արեւմտաւոր էին, որովհետեւ ընելու այլ գործ չէր մնացած։ Նախ իրենց հողամասերը կորսնցուցած էին, յետոյ պաշտօնեալ կամ զինուորական էլիւ կրնար դառնալ...»։
10. «Ռաֆֆի տարեգիրք», Բ. Տարի, 1970, Թեհրան, էջ 511։
11. «Հայրենիք Ամսագիր», ԼԹ, տարի, թիւ 4, Ապրիլ 1961, Պոսթըմ, էջ 80։
12. Պոլսոյ «Մարմարա» թերթի աշխատակից Կ. Մուրատեանը, որ վերջերս շրջապայած է Անատոլուի հայաբնակ վայրերը, մօտ 250 հազար կը հաշուէ մեր հայրենակիցներուն թիւը՝ «հիմնուելով շարք մը տուեալներու վրայ»։ Յօդուածագիրը չի ուշեր այդ տուեալները, սակայն Անատոլուի բազմաթիւ քաղաքներու հայ բնակիչներու մասին կու տայ հետաքրքրական տեղեկութիւններ։ «Ընդհանուր երեւոյթը այն է, որ մեր այդ ցրուած հայրենակիցները շատ քիչ տեղեր միայն եկեղեցի ունին, իսկ հայկական դպրոց՝ ոչ մէկ տեղ։
13. «Հետեւաբար այստեղ կապուած մանք դատապարտուած են կորսնցնելու իրենց լեզուն եւ ազգային գիտակցութիւնը...»։
14. «Ալիք», թիւ 12562, 18 Դեկտ. 1980, Թեհրան։

Կ. Խ.

«Դրօշակ»

(Շար. 2)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՅԳ

ՃԱՆԱԶՈՒՄՆԵՐ՝ ՔԱՆԱՏԱՅԻ ՄԷՉ

- ԶԱՆԱՏԱՅԻ ԲԱԶՄԱՍԶԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԿԸ ՃԱՆՉԱՆԱՅ ԸՆՅԱԿԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՈՒՆԸ

Քանատայի Բազմաշակութային խորհուրդի բարձրագոյն մարմինը՝ Նախագահներու Խորհուրդը, 29 Նոյեմբերին թորոնթոյի մէջ տեղի ունեցած իր կիսամեայ ժողովին ընթացքին, իր օրակարգին վրայ ունենալով Հայկական Յեղասպանութեան հարցը, երկար խորհրդակցութենէ ետք որդեգրեց բանաձեւ մը, որ կը ճանչնայ Հայկական Յեղասպանութիւնը։ Բանաձեւը նաեւ կը պահանջէ Քանատայի կառավարութենէն, որ ընդառաջէ Մերակոյտի 13 Յունիս 2002ի բանաձեւէն բխող առաջարկին եւ ճանչնայ Հայկական Յեղասպանութիւնը։

Քանատայի Հայ ազգային դաշնակցութեան նախագահ Ընկ. Արիս Պապիկեան, Բազմաշակութային խորհուրդի Նախագահներու Խորհուրդին պաշտօնապէս ներկայացող Հայկական Յեղասպանութեան ճանաչումի բանաձեւը, որ երկրորդուեցաւ Քանատայի փորթուգալեան Ազգային Բանկէթի նախագահ Փիթեր Ֆերերայի կողմէ եւ վաւերացեցաւ Ջախիլիի մեծամասնութեամբ։ Միակ դէմ քուէարկող կազմակերպութիւնը եղաւ Քանատայի թրքական կազմակերպութիւններու համախմբման նախագահը։ Արդարեւ, թուրք կազմակերպութիւններու համախմբման նախագահը փորձեց ճանաչման պատճառբանութիւններ ստեղծել՝ խափանելու համար Յեղասպանութեան ճանաչումը բարձրագոյն մարմինին կողմէ։

Ընկերներ Արիս Պապիկեանի եւ Արթի Յակոբեանի ջանքերուն շնորհիւ, թուրք ներկայացուցիչին աշխատանքները յաղողութիւն չգտան։

Քուէարկութեան աւարտին ընկ. Պապիկեան խօսք առաւ եւ քանատահայութեան երախտագիտութիւնը յայտնեց բանաձեւին թեր քուէարկող կազմակերպութիւններուն։ Այն իր խօսքին վերջաւորութեան շեշտեց, թէ այս բանաձեւը յաղթանակն է ճշմարտութեան եւ արդարութեան եւ դիտել տուաւ, որ Օնթարիոյի եւ Քեպէթի խորհրդարաններուն եւ Քանատայի Մերակոյտին կողմէ Հայկական Յեղասպանութեան ճանաչումն է ետք, Քանատայի Բազմաշակութային խորհուրդին բանաձեւը յաւելեալ բարոյական պարտաւորութիւն կը դնէ Քանատայի կառավարութեան վրայ՝ ընդառաջելու Քանատայի ժողովրդին 75 առ հարիւրի փոփաքին եւ պաշտօնապէս ճանչնալու Յեղասպանութիւնը։

Վերջինիւն բանաձեւը, որ պաշտօնապէս պիտի փոխանցուի Քանատայի կառավարութեան, կը պահանջէ հետեւեալը. - 1915-1923ի Հայկական Յեղասպանութեան 89ամեակին առիթով Քանատայի Բազմաշակութային խորհուրդը կը զօրակցի Քանատայի Մերակոյտի 13 Յունիս 2002 թուականին ընդունուած բանաձեւին, որ կողմէն Քանատայի կառավարութեան

Ա. - Ճանչնալ Հայկական Յեղասպանութիւնը եւ դատապարտել ուրացումի բոլոր փորձերը։ Նոյնպէս կը դատապարտէ պատմական ճշմարտութիւնը խեղաթիւրող զանազան փորձերը՝ վերոյիշեալ աշխատանքները մարդկութեան դէմ ոճիր նկատելով։

Բ. - Ապրիլ 24ը Քանատայի տարածքին հեշակելու ոգեկոծումի օր 1,5 միլիոն նահապետական հայերուն, որոնք զոհը դարձած են 20րդ դարու առաջին Յեղասպանութեան։

Քանատայի Բազմաշակութային խորհուրդը հիմնուած է Քանատայի բազմաշակութային փոքրամասնութիւններու իրաւունքները պաշտպանելու եւ անոնց ձայնը հասցնելու Քանատայի նահանգային եւ դաշնակցային կառավարութիւններուն։ Այս կազմակերպութեան մաս կը կազմեն 32 ազգային փոքրամասնութիւններ, որոնց կարգին են՝ հրեաները, յոյները, իտալացիները, չինացիները, արարները, փորթուգալները, ճափոնցիները, գերմանացիները, ուրբանացիները, փաքիստանցիները, ֆիլիպինցիները, հնդիկները, սերպերը, հայերը եւ այլն։

Այս կազմակերպութեան կերպով կը գտնուի մարաքաղաք Օթթաուայի մէջ եւ նիւթական օժանդակութիւն կը ստանայ Քանատայի դաշնակցային կառավարութենէն։

Քանատայի Բազմաշակութային խորհուրդի այժմու նախագահն է Ընկ. Արթի Յակոբեան։

Բ. ՀՈԹՈՅԵԱՆ

- ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱԶՈՒՄՆԵՐ ՕՐԵՆՔԸ ՄԵՆՉԱՅՆՆՈՒԹԵԱՄԲ ԸՆԴՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ՔԵՊԵՐԵ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ԿՈՂՄԵ Ֆրանսայի Հայկական Յեղասպանու-

թեան մասին որդեգրած օրէնքէն ետք, այս երկրորդ անգամն է, որ Հայկական Յեղասպանութեան ոգեկոչումն ու ճանաչումը կը դառնան օրէնք։ Այսպէս, 23 տարիներէ ի վեր, ամէն տարի որդեգրել է ետք Հայկական Յեղասպանութեան ոգեկոչման բանաձեւը, Քեպէթի Ազգային ժողովը մէկ քայլ աւելի յառաջ գնաց եւ իրականութիւն դարձուց Հայկական Յեղասպանութեան թիւ 194 օրէնքը՝ զայն միաձայնութեամբ որդեգրելով իր Ուրբաթ, 28 Նոյեմբերի նիստին։

Քանատայի Հայ Դատի յանձնախումբը, որուն տարիներու անընդհատ հետապնդումներուն ու աշխատանքին արդիւնք է թիւ 194 օրէնքի որդեգրումը, հաղորդագրութեամբ մը որդունեց լուրը եւ իր գոհունակութիւնն ու շնորհակալութիւնը յայտնեց Քեպէթի խորհրդարանի անդամներին։

Աքատիի շրջանի երեսփոխան Իվան Պորտրոյի կողմէ ներկայացուած օրէնքին ընագիրը հետեւեալն է.

«Նկատելու ունենալով, որ 1980էն ի վեր Քեպէթի Ազգային ժողովը իր միաձայն զօրակցութիւնը յայտնած է Հայկական Յեղասպանութեան բոլոր բանաձեւերուն,

«Նկատելու ունենալով, որ միջազգային գետնի վրայ բազմաթիւ երկիրներ այս վերջին տարիներուն ճանչցած են Հայկական Յեղասպանութեան իրողութիւնը,

«Նկատելու ունենալով աւելի քան 20 հազար անդամներ հաշուող Հայ գաղութի ներկայութիւնը Քեպէթի մէջ,

«Նկատելու ունենալով, որ մեր Հայ ծագումով համաքաղաքացիները խորապէս պահանջը կը գրան յաւերացնելու անհետացած զոհերուն յիշատակը,

«Նկատելու ունենալով քեպէթցիներուն կամքը, բազմիցս հաստատուած՝ Քեպէթի Ազգային ժողովին մէջ, իրենց Հայ ծագումով համաքաղաքացիներուն հետ բաժնելու 1915ի եղբրական դէպքերուն յիշատակը,

«Նկատելու ունենալով, որ քեպէթցիները միշտ ալ մերժած են, մեր ընկերութեան արժէքներու համաձայն, անհնդուրժողութիւնն ու ցեղային բացառումը,

«Քեպէթի խորհրդարանը կը յայտարարէ հետեւեալը

1.- 24 Ապրիլ կը հռչակուի Հայկական Յեղասպանութեան Ոգեկոչման Օրը.

2.- Տուեալ օրէնքը գործադրութեան կը մտնէ 24 Ապրիլ 2004էն սկսեալ»։

Հակիրճ կերպով անդրադառնալով օրէնքի որդեգրման նախորդող ելովթեւեւ յայտնեց, որ նախեւառաջ խօսք առաւ Իվան Պորտրոյ, որ անդրադարձ

7րդ Արուեստ

ԼԻՔԱՆԱՆԻ ՄԷՉ ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒ ՆՈՒԻՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՓԱՌԱՏՈՒՆ

Անցնող մեկ-երկու ամիսներում եթերը արուեստի լիբրանանեան հրապարակին վրայ տիրող շարժապատկերի լիբրանանեան թէ միջազգային փառատոներու աշխուժեցումը եկաւ միանալու երկրին մէջ անախընթաց բնոյթի շարժապատկերի փառատուն մը: 3 Դեկտեմբերին նշուող Հաշմանդամներու Միջազգային Օրը անուիթով կազմակերպուած Մարդկային իրաւանց եւ Անկարողութեան շարժապատկերի փառատունը տեղի ունեցաւ յաջորդական երկու օրերու վրայ (2 եւ 3 Դեկտեմբեր), «Պերիթ» թատերասրահին մէջ:

Փառատունին ծիրին մէջ ցուցադրուեցան մեծ մասամբ եւրոպական եւ աստրալիական ժապաւէններ, որոնք կ'արժարժէին հաշմանդամներու իրավիճակին եւ անոնց իրաւունքներուն առնչուած հարցեր: Այս նիւթին նուիրուած լիբրանանեան եւ արարական ժապաւէններուն աչքառու բացակայութեան մէջ միակ բացառութիւնն էր լիբրանանաչ երիտասարդ բեմադրիչ Թալին Քիպարեանի «Ազալա ուս ուսերեա» վաւերագրական, 14 վայրկեան տեւողութեամբ, որ Նոյեմբերի սկիզբը արժանացաւ այս տարուան «Տօբիտէյզ» շարժապատկերի փառատունին լաւագոյն տեղական վաւերագրական ժապաւէնի մրցանակին: Ժապաւէնը կը պատմէ երիտասարդ Հաշմանդամի մը մասին, որ իր առաջին սիրոյն եւ մօր նուիրուած բանաստեղծութիւններու գիրք մը կը գրէ:

Փառատունին յայտագիրին մէջ ընդգրկուած լիբրանանեան այլ ժապաւէն մըն է «Չիլոթրոն աֆ Շաթիլա»-ն, որ թէեւ հաշմանդամներու իրաւունքը չէ ընտրած իր բեւ ընարան, սակայն կ'անդրադառնայ իրենց տարրական իրաւունքներէն զրկուած եւ ամէնօրեայ կեանքի դժուարութիւններուն դէմ մարտնչող մանուկներուն իրավիճակին:

Փառատունին ծիրին մէջ ցուցադրուած ժապաւէններուն մէջ յիշարժան է «Տիս ու իր ունիւն» վաւերագրականը, որ պատրաստուած է սորվելու դժուարութիւն ունեցողներու խումբի մը կողմէ եւ ցոյց կու տայ, թէ անոնք ինչպէս բանաստեղծութիւններ կը գրեն եւ նկարներ կը գծեն կենդանի գծանկարի մը համար:

Փառատունը հիմնականին մէջ կը միտի յուսարթակի տակ առնել այն իրողութիւնը, որ հաշմանդամները ընկերութեան համարուած անգամներ են, եւ ոչ՝ անոր անջատ մէկ խումբ: Փառատունին նպատակներէն է նաեւ Լիբրանանի եւ արարական աշխարհի մէջ ստեղծել հետաքրքրութիւն՝ պատրաստելու հաշմանդամներուն իրաւանց հարցերը արժարժող ժապաւէններ: Նշենք, որ այս առիթով կազմակերպուեցան դասախօսութիւններ եւ զրոյցներ, որոնց ընդմէջէն լիբրանանեան լրատուամիջոցներուն կարեւոր դէմքերը իրենց գորակցութիւնը յայտնեցին փառատունին կազմակերպիչներուն:

Նշենք, որ մեր յառաջիկայ թիւով աւելի մանրամասն պիտի անդրադառնանք յատկապէս փառատունին հաշմանդամներու առնչուած լիբրանանեան միակ ժապաւէնին՝ բեմադրիչ Թալին Քիպարեանի «Ազալա ուս ուսերեա» գործին:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐԻ ՓԱՌԱՏՈՒՆԻՆ ԹԱՓԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

Եթերը արուեստի լիբրանանցի սիրահարներուն կողմէ մեծ ժողովրդականութիւն վայելող եւրոպական շարժապատկերի 10րդ փառատունը աշխուժօրէն կը շարունակէ իր տասնօրեայ ընթացքը՝ ներգրաւելով հանդիսատեսներու հոծ բազմութիւններ: Յատկանշական է նաեւ, որ փառատունը կը պահպանէ նախորդ տարիներու իր միջազգային մակարդակը՝ մատուցելով օրինակներ եւրոպական շարժապատկերի լաւագոյն նոր ժապաւէններէն, որոնք արժանացած են մակարդակաւոր մրցանակներու:

Մշակութային եւ կենցաղային փոփոխութիւններ՝ «Կուտ պայ, Լենին»-ի մէջ:

Եւրոպական եթերը արուեստին տարածումը: Այս առումով պէտք է նկատի ունենանք նաեւ այն, որ եւրոպական շարժապատկերի նմանօրինակ փառատուններ կը կազմակերպուին նաեւ եւրոպական թէ այլ երկրներու:

Անոնցմէ մէկ մասը արդէն իսկ արժանացած են միջազգային կարեւորագոյն մրցանակներուն: «Նոուէր ին էֆ-րիթա» (Քարոլին Լինը) եւ «Կուտ պայ, Լենին» (Ուոլֆլանկ Պեքըր) ժապաւէնները իրենց արժարժած հարցերով կը հետաքրքրեն բոլոր ժամանակներու հանդիսատեսները: Ուոլֆլանկ Պեքըրը, որ տիրացած է այս տարուան լաւագոյն օտար ժապաւէնի «Օսթրիա»-ն, կը պատմէ նացիներու հալածանքէն մազապուրծ փախուստ ստուած եւ Ափրիկէի տափաստաններուն անծայրութեան մէջ ապաստանած ընտանիքի մը վերականգնման գործը: «Կուտ պայ, Լենին»-ը, գերմանական բազմաթիւ ժապաւէններու նման ժամանակակից սրբաբանական լուսարձակի տակ առնելով ցեղային խտրականութեան գոհին կողմէ բնիկներուն նտարածման որդեգրած փառատունը քաղաքականութեան հեղանակէր: Իսկ այս տարուան լաւագոյն եւրոպական ժապաւէն ընտրուած «Կուտ պայ, Լենին»-ը, գերմանական բազմաթիւ ժապաւէններու նման ժամանակակից սրբաբանական լուսարձակի տակ առնելով ընտանիքի մը յարաբերութիւններուն մէջ:

Անակնկալ կերպով Ափրիկէ հաստատուած գերմանացի-իրեայ ընտանիքի մը ողիսականը՝ «Նոուէր ին էֆրիթա» ժապաւէնով:

Կազմակերպող ցոյց կու տայ, անցնող տասնամեակին եւրոպական շարժապատկերի փառատունին տարբեր հանգրուանները, իրենց ցուցադրած աւելիք 200 եւրոպական ժապաւէններով, ներգրաւած են հարիւր հազար լիբրանանցի հանդիսատեսներ, որոնց գումարներ վստահաբար կարեւոր աճ պիտի արձանագրէ, ի տես շարժապատկերի «Ամփրի-Սոֆի»-ի գոյգ սրահները ժապաւէններուն ամբողջութեամբ լեցուցած բազմութեան, յատկապէս կարեւոր ժապաւէններու ցուցադրութեան օրերուն:

Փառատունին կազմակերպիչները, որոնց մաս կը կազմեն նաեւ Լիբրանանի մէջ եւրոպական տուրքերի կրթական ղեկավարները, իրենց այս նախաձեռնութեամբ նախեստաջ կը հետապնդեն մէջ՝ հիմնականին մէջ ղեկավարները հանդիսատեսներուն մէջ եւրոպական շարժապատկերի փառատունին տարբեր հանգրուանները, որոնք թէ՛ իրենց բովանդակութիւնը, թէ՛ իրենց ընթացքը, թէ՛ իրենց լիբրանանեան լուսարձակի տակ առնելով ցեղային խտրականութեան գոհին կողմէ բնիկներուն նտարածման որդեգրած փառատունը քաղաքականութեան հեղանակէր: Իսկ այս տարուան լաւագոյն եւրոպական ժապաւէն ընտրուած «Կուտ պայ, Լենին»-ը, գերմանական բազմաթիւ ժապաւէններու նման ժամանակակից սրբաբանական լուսարձակի տակ առնելով ընտանիքի մը յարաբերութիւններուն մէջ:

Փառատունին յիշարժան ժապաւէններէն են նաեւ իտալական «Պրուչիո նել վենետիկ» (բեմադրիչ՝ Սիլվիո Սոլտիմի), 2002 լաւագոյն օտար ժապաւէնի «Կոլտըն Կոլտ»-ի մրցանակակիրը: Հարուստ եւ հոգեբանական անկիւնադարձերով, որոնք կ'ուղղեն անոր գլխաւոր հերոսին՝ իր մայրն ու հայր սպաննած, եւ տարիներ ետք յայտնուող խորքը միջազգային հարաբերութիւնները:

Փառատունին կազմակերպիչները, որոնց մաս կը կազմեն նաեւ Լիբրանանի մէջ եւրոպական տուրքերի կրթական ղեկավարները, իրենց այս նախաձեռնութեամբ նախեստաջ կը հետապնդեն մէջ՝ հիմնականին մէջ ղեկավարները հանդիսատեսներուն մէջ եւրոպական շարժապատկերի փառատունին տարբեր հանգրուանները, որոնք թէ՛ իրենց բովանդակութիւնը, թէ՛ իրենց ընթացքը, թէ՛ իրենց լիբրանանեան լուսարձակի տակ առնելով ցեղային խտրականութեան գոհին կողմէ բնիկներուն նտարածման որդեգրած փառատունը քաղաքականութեան հեղանակէր: Իսկ այս տարուան լաւագոյն եւրոպական ժապաւէն ընտրուած «Կուտ պայ, Լենին»-ը, գերմանական բազմաթիւ ժապաւէններու նման ժամանակակից սրբաբանական լուսարձակի տակ առնելով ընտանիքի մը յարաբերութիւններուն մէջ:

Փառատունին կազմակերպիչները, որոնց մաս կը կազմեն նաեւ Լիբրանանի մէջ եւրոպական տուրքերի կրթական ղեկավարները, իրենց այս նախաձեռնութեամբ նախեստաջ կը հետապնդեն մէջ՝ հիմնականին մէջ ղեկավարները հանդիսատեսներուն մէջ եւրոպական շարժապատկերի փառատունին տարբեր հանգրուանները, որոնք թէ՛ իրենց բովանդակութիւնը, թէ՛ իրենց ընթացքը, թէ՛ իրենց լիբրանանեան լուսարձակի տակ առնելով ցեղային խտրականութեան գոհին կողմէ բնիկներուն նտարածման որդեգրած փառատունը քաղաքականութեան հեղանակէր: Իսկ այս տարուան լաւագոյն եւրոպական ժապաւէն ընտրուած «Կուտ պայ, Լենին»-ը, գերմանական բազմաթիւ ժապաւէններու նման ժամանակակից սրբաբանական լուսարձակի տակ առնելով ընտանիքի մը յարաբերութիւններուն մէջ:

Փառատունին կազմակերպիչները, որոնց մաս կը կազմեն նաեւ Լիբրանանի մէջ եւրոպական տուրքերի կրթական ղեկավարները, իրենց այս նախաձեռնութեամբ նախեստաջ կը հետապնդեն մէջ՝ հիմնականին մէջ ղեկավարները հանդիսատեսներուն մէջ եւրոպական շարժապատկերի փառատունին տարբեր հանգրուանները, որոնք թէ՛ իրենց բովանդակութիւնը, թէ՛ իրենց ընթացքը, թէ՛ իրենց լիբրանանեան լուսարձակի տակ առնելով ցեղային խտրականութեան գոհին կողմէ բնիկներուն նտարածման որդեգրած փառատունը քաղաքականութեան հեղանակէր: Իսկ այս տարուան լաւագոյն եւրոպական ժապաւէն ընտրուած «Կուտ պայ, Լենին»-ը, գերմանական բազմաթիւ ժապաւէններու նման ժամանակակից սրբաբանական լուսարձակի տակ առնելով ընտանիքի մը յարաբերութիւններուն մէջ:

ԺԱՊԱՒԷՆՆԵՐ - ԿԱՐԾԻՔ

- «ԱՄԵՐԻԿԸՆ ՓԱՅ. ՏԸ ՌԵՏԻՆԿ» (Ամփր/Տիւն, Սեթ Էլի, Սոտեթ, Ֆրիուէ, Զալիք, Սքալլու, Լաւ Սալիմա, Կալաքսի)
- «ԱՄ. Սի ԺԵԹ ՌԻԾ» (Փլանք/Զոնքորտ, Ապրաժ, Զոլք)
- «ԷԻԼ ՊԻԼ» (Փլանք/ Ապրաժ, Զոլք, Զոնքորտ, Թրիփոլի)
- «ՌՈՒԿ ԹԸՆԿ» (Ամփր/Տիւն, Էսփա, Սոտեթ, Ֆրիուէ, Սքալլու, Լաւ Սալիմա, Կալաքսի)
- «ՄԵՐԵՍ ՌԵՎՈՒԹԵՆՍ» (Ամփր/Տիւն, Էսփա, Սեթ Էլի, Սոտեթ, Ֆրիուէ, Սքալլու, Լաւ Սալիմա, Կալաքսի, Սքալլու)
- «ՄԱՅ ՊՈՒՍՏ ՏՈՒՐ» (Փլանք/Ապրաժ, Զոլք, Զոնքորտ, Թրիփոլի)
- «ՄԵՍ ՍԵՏԵՅ» (Ամփր/Տիւն, Սեթ Էլի, Սոտեթ, Ֆրիուէ, Զալիք, Սքալլու, Լաւ Սալիմա, Կալաքսի)
- «ՖԱՅՆՏԻՆԱ ՄԻՍ» (Փլանք/Ապրաժ, Զոնքորտ, Զոլք, Զոնքորտ, Թրիփոլի)
- «ՄԻՍԹԵՆ ՌԻՎԸՐ» (Ամփր/Տիւն, Էսփա, Սոտեթ)
- «ՎԵՆ ՌԻՍԵՆՏ» (Փլանք/Ապրաժ, Զոլք, Զոնքորտ)
- «ՆԵՍ ԱՅ ՍԵՏԵՅ» (Ամփր/Տիւն, Ապրաժ, Զոնքորտ)
- «ԱՅՆԹԵՆ ՌԵՎՈՒԹԵՆՍ» (Ամփր/Տիւն, Ապրաժ, Զոնքորտ)
- «ՏԸՐԻՍ ՓՐԻՍԹ ԹԻՆԿ» (Փլանք/Զոնքորտ, Ապրաժ, Զոլք)
- «ՏԻՐԵՆ ՏԻՐԱՅԵՆ» (Փլանք/Զոլք, Ապրաժ, Զոնքորտ)
- «ՏԸ ԿՈՒՏ ԿԸՐԼ» (Փլանք/Զոնքորտ, Զոլք)
- «ՏԸ ՌԵՍԸ» (Ամփր/Սոտեթ)
- «ՏԸ ՌԵՍԸ ՌԻՍԵՆՏ» (Ամփր/Սոտեթ, Սոտեթ, Սքալլու 2001)
- «ՖԱՅՆՏԻՆԱ ՌԻՎԸՐ» (Փլանք/Զոլք, Զոնքորտ, Ապրաժ, Զոնքորտ)
- «ԼԸ ՍԵՐ ՎՈՒՍ» (Ամփր/Սոտեթ, Սոտեթ, Կալաքսի)
- «Ս. Ռ. Ա. Թ.» (Ամփր/Ֆրիուէ)
- «ԻՐԵՆԸ ԶՄՊ» (Ամփր/ Ֆրիուէ)
- «ՍՈՒԻՏԻՆԱ ՓՈՒԼ» (Փլանք/Զոնքորտ, Ապրաժ, Զոլք)
- «ՍՈՒՊԱՍ» (Ամփր, Էսփա, Սեթ Էլի, Ֆրիուէ, Զալիք, Կալաքսի)
- «ՄԵՍ ՊՈՅՅ 2» (Ամփր, Ամպաստ, Կալաքսի)
- «ԹԻՐԱ ԱՅ ՏԸ ՍԱՍ» (Ամփր/Ամպաստ)

ՆԻԿՈՒ ՊԵՋՃԵԱՆԻ «ՎԸՐՎ»Ն ՈՒ «ՄԻԻՌՈՒՆ»Ը՝ «ԷԹՆՈՍԻՆԵՄԱ» ՓԱՌԱՏՈՒՆԻՆ ՓԱՎՄԱՆ ՀԱՆԳԻՍՈՒԹԵԱՆ ԺԱՊԱՒԷՆԸ

Լիբրանանեան «Տօբիտէյզ» վաւերագրական ժապաւէններու փառատունին իրենց միջազգային առաջին երկարացումը ունենալէ ետք, լիբրանանեան շարժապատկերի նիւթը Պեքըրեանի «Միւտոն» եւ «Վըրվ» ժապաւէնները կը շարունակեն կատարել իրենց միջազգային շրջապտույտը՝ ներկայացուելով բազմաթիւ փառատուններու ծիրին մէջ եւ օտար հանդիսատեսներուն ծանօթացնելով հայկական մշակութային եւ ազգային ինքնութեան կարեւոր բաղադրիչները եղող պարու ու միւտոնը:

Վաւերագրական եւ գեղարուեստական այս ժապաւէններուն յաջորդ կանգաւն է Պեքըրեանի «Էթնոսինեմա» շարժապատկերի փառատունը, որ տեղի կ'ունենայ 3-7 Դեկտեմբերին: Մինչ հայկական պարուեստին եւ անոր ունեցած ազգային նշանակութեան նուիրուած «Վըրվ» ժապաւէնը (15 վայրկեան, 2002), գեղեցիկ է փառատունին տեղեկատուական բաժանմունքին մէջ «Միւտոն» (90 վայրկեան, 2002) նկարի առումով է իբրեւ փառատունին փակման հանդիսութեան ժապաւէնը:

Նշենք, որ նիւթը Պեքըրեանի կողմէ կը պատրաստուի վաւերագրական ժապաւէն մը՝ «Գրեզման», որ կը փորձէ լուծել Պեքըրեանի Ամերիկեան համալսարանին մէջ 1926ին պատահած ոճի մը գաղտնիքները: «Էթնոսինեմա» փառատունը կը կազմակերպուի Պեքըրեանի էթնոմիւզիք բաժանմունքին կողմէ եւ կը նկատակարարուի համալսարանի մշակութային աշխարհում: Պեքըրեանի հարստութիւնը գանձուցնելու համար իր ընթացքը կ'աւարտէ 7 Դեկտեմբերին:

Նոր ժապաւէններ

Անցեալ շաբաթ լիբրանանեան սրահներուն վրայ տեղացած այլազան ժապաւէններու տարափէն ետք, այս շաբաթ պատկերը համեմատաբար խեղճուել է: Սակայն մօտակա արձակուրդները եւ մրցանակաբաշխութիւններու եղանակը կը ներշնչեն տարուան կարեւորագոյն ժապաւէնները լիբրանանեան մեծ պատաստներուն վրայ տեսնելու յոյսը:

«Ամերիքն փայ, Կը Ուեֆինկ» Բեմադրիչ՝ Դեա Տիլըն

Ժապաւէնին համանուն առաջին բաժիններուն մէջ միասին հասկնալու եւ ամերիկեան ժամանակակից ընկերութեան տարիքային իրենց խմբաւորումին ներկայացուցիչները նկատուող

հերոսները հասած են երիտասարդութեան սեմին: Անոնք միասնաբար կը թակեն դուռը արկածախնդրական նոր արշաւանքի մը, որ այս անգամ... իրենց ընկերոջ ամուսնութիւնն է: Բնականաբար այս առիթի ամերիկեան բոլոր սովորութիւններով նոյնացած այս պատկերը պիտի նախորդէ «Ամերիքներու» խրախնդրողը, որ պիտի հանդիսանայ ժապաւէնին զագաթնակետը:

Յատկապէս պատահիները հետաքրքրող այս վիպային կատարողութիւնը օժտուած է գուարթախոսութեամբ, որ յաճախ կ'արտացոլէ ամերիկացի պատահիներուն բարբառներու կենցաղը: «Ամերիքն փայ»-ի այս տարբերակին մէջ ներկայ են անոր նախորդ բաժիններուն գլխաւոր հերոսներուն դերը ստանձնած դերասաններ, ինչպէս՝ Ճեյսըն Պիլք, Մոն Ուիլիամ Սքաթ, Էլիսաբեթ Էնթոնի:

«Ահ, սի Ժեթ Ռիշ» Բեմադրիչներ՝ Տեաթր Պիթոն եւ Միշէլ Մունգ

Սովորական մարդոց երգերուն մարմին տուող կատարողական այս ժապաւէնին գլխաւոր հերոսը յանկարծակի կը բախտանորոնի տասը միլիոն եւրօ հսկայ գումարով մը: Սակայն ան փոխանակ կարեանը ըմբռնելու իր բախտաւորութիւնը, կ'իյնայ մտատանջութիւններու գիրքը, որովհետեւ կը գտնուի ամուսնացուած մահի գրին եւ չի փափարկել իր նորայտ հարստութեան ոչ իսկ մէկ դահեկանը բաժնելու կը կնոջ հետ: Այս մեծ գաղտնիքը շարժած հերոսը կը փորձէ բարեփոխել իր կեանքը եւ վայելել հարստութիւնը՝ երեւութապէս, սակայն պահելով իր նախկին ընթացքը:

Մարմտութիւններով եւ ծիծաղաշարժ պատահարներով հարուստ այս ժապաւէնին մէջ դեր ստանձնած են՝ Ժան-Փիլիպ Տերուսէ: Ա. Քի կիպի, Վալերիա Պրուցի Թետեսչի եւ Ռիչարդ Պերի:

«Տը հարթ աֆ մի» Բեմադրիչ՝ Թալուս Օ'Սալլիվան

Բրիտանական այս ժապաւէնը կը պատկերէ 1930ական բուկալներուն Լոնտոնը, ուր երկու բոլորքը կը սիրեն նոյն երիտասարդը: Վիպային այս տրաման կը զարգանայ, երբ անոնցմէ մէկը կ'ամուսնանայ երիտասարդին հետ, իսկ միւսը չի յաջողիր ձեռք բերել իր սէրէն: Սիրային այս եռանկյունը, իր բարդ անկյուններով, հերոսներուն կեանքերուն վրայ կ'ունենայ անդառնալի հետեւանքներ: Նախապատերազմեան անգլիական ընկերութեան բարբառը, յարաբերութիւններն ու շողոշուրդը զիմազիծ ցուցադրող այս ժապաւէնը կը յատկանշուի իր գլխաւոր հերոսներուն փայլուն դերակատարութեամբ (Էնթոնի Պոնհամ Քարթըր, Օլիվիա Ուիլիամս եւ Փոլ Պեքըրի):

Պատրաստեց՝ Պ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՂՆԵՐՈՒ ՌԻՇԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

«Ազգակ»-ի մէջ ազգային կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափաքողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը ընթերցի գիրով (հաստատութեան պարագային՝ նախընտրաբար պաշտօնական թուղթի վրայ, եւ՝ հաստատում) ներկայացնել «Ազգակ»-ի ծանուցումներու գրասենեակը:

ԸՄԹՊԱՒԷՆՆԵՐ ՍՐԱՆԵՐՈՒՆ ԷԲԻՍԿՈՍՅԵՆԻ ԹԻՒԻԵՐԸ
Էսփա. - 09122516 - Սոտեթ. - 01616707 - Տիւն. - 01792123 -
Սոֆի. - 01328806 - Քոնքորտ. - 01738439 - Ամպաստ. - 09226010
Ֆրիուէ. - 01485590 - Ապրաժ. - 01292192 - Ֆալիք. - 09/912503 - Ջոնք. - 09/221363
Սքալլու. - 08/813901 - Սեթ Էլի. - 04/406706. Թրիփոլի. - 06/442471:

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Կ'ՈՐԴԵԳՐԵՆ ՇԷՅՔՍՓԻՐԸ

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՍԵՐՆԵՐ ԻՐԵՆՑ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ ԿԸ ԵՐԱԿԻՐԵՆ ՃԵՅՔՍՓԻՐԻ ԹԱՏԵՐԱՆԱԴԵՐԵՆ ԳՈՐԾԻ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒՄԻ ԴԱՍԵՐ ԶԱՂԵԼՈՒ, ՄԻՆՉ ԶԱՆՈՆՔ ԲԵՍԱԴՐՈՂ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՍԸ ԶԱՇ ԿԱՊԱՇՏՈՒԿԵ:
«ՊԻ. ՊԻ. ՍԻ.» ԿԸ ԳՐԷ.

Այս աշնան Հռոմի կեդրոնական շրջանին մէջ բացումը կատարուեցաւ Շէյքսպիրի «Կրոպ» թատերասրահին մէկ նմանակին եւ իտալացի գործատէրեր սկսան անգլիացի թատերագիրին դիմել գործի յաղող ղեկավարումի բանալին գտնելու համար:

Թատերասրահը լեցուն է: Ներկաները ծափերով կ'ողջուեն եւ պալատական աշուղներն ու ծաղրածուն, ապա լուսավիճակը կը տիրէ, երբ գեթակատարները բեմ կը բարձրանան:

Սակայն ստիկա սովորական ներկայացում մը չէ, այլ՝ աշխատանքային հանդիպում մը, կազմակերպուած՝ անգլիական Շէյքսպիր հիմնարկին կողմէ, որուն նպատակն է գործի ղեկավարումի գիտելիքներ փոխանցել իտալական 400 ընկերութիւններուն:

ԱՆԱՏԱԿ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐ

Լուսարձակը կը կեդրոնանայ մօրուքաւոր դերակատարի մը վրայ, որ կ'արտասանէ «Ռիչլըտ Բ» թատերագութեան նախ մը: «Վալրազ եւ Ֆանդ ծովուն ամրոզը Ղուրը անկարող է սրբելու թաղարկուած արքայի մը օծանելիքը», կ'ըսէ Ռիչլըտ Բ:

Շէյքսպիրի եւ գործի ղեկավարումի կապը ուսումնասիրած գրագէտ մը՝ Փոլ Քորիկըն թատրոնի միջոցով կը բացատրէ, թէ յաւանական մը պէտք չէ որդեգրէ Ռիչլըտ Բ-ի օրինակը, որ կը կարծէր, թէ իր տիտղոսը բաւարար էր իշխանութեան վրայ մնալու համար:

«Անշուշտ բոլորս նման անձերու հետ աշխատելու փորձառութիւնը ունեցած ենք», կ'ըսէ Քորիկըն: Բաւարար է, որ մէկը շուկաներ ղեկավարելու մասնագիտութիւն ունենայ եւ կը կարծէ, թէ կրնայ ղեկավարել շուկաները կամ վերջին խօսքը ըսել ամէն ինչի մէջը:

Անատակ այլ ղեկավարներու, ինչպէս Լիր արքայի եւ Մաքբէթի խօսքերը արտասանելով՝ դերակատարները կը փորձեն իշխանութեան եւ փառատենչութեան ձգտումները աւելի զրական ձեւով օգտագործելու դասեր տալ:

Իտալացի վալետուէ կիներն եւ տղամարդիկ կախարհուած են շէյքսպիրեան այս ներկայացումներով: Քորիկըն չի գործաւանար:
«Իտալացիք կարողութիւնը ունին թատերա-

խաղն ու զգացումները իրեւ իրենց աշխատանքային կեանքին մաս կազմող երեւոյթները ընդունելու,- կը բացատրէ ան: Մեծ ճիգ կը պահանջէ բրիտանացի հանդիսատեսին հասկնելը, թէ թատրոնը կապ ունի գործի ղեկավարումի հետ: Այստեղ՝ իտալիոյ մէջ ընկան եւ շատ արդիւնաւէտ կապ մը կայ»:

ՈՂԲԵՐԳԱԿԱՆ ԱՄԱՐՏ

«Շէյքսպիրի ժամանակներուն մեծ ղեկավար ըլլալը դիւրին չէր: Զախողութիւնը յաճախ ողբերգական եւ արիւնյալ աւարտ մը կը նշանակէր, ինչպէս անդրադարձած է Յուլիոս Կեսար,- կ'ըսէ Քորիկըն: Յաղող ղեկավար մը ըլլալու համար պատգամը Հենրի Ե-ի օրինակին հետեւին է, ինչ որ կը նշանակէ, թէ ղեկավար մը իր պաշտօններուն ծանօթանալու համար պէտք է երկար ժամանակ զինետան մէջ անցընէ անոնց հետ»:

Իտալիոյ մէջ գործատէրեր հրճուած են: «Զմ սիրեր իտալացիներուն գործ ղեկավարելու ձեւը, որ շատ աւստայտեղական է,- կ'ըսէ գործի խորհրդատու մը: Շէյքսպիր մեզի կը սորվեցնէ տեսլական մը ստեղծելու կիրքը, եւ կը յուսամ, որ պիտի օգնէ բարելաւելու մեր գործի ղեկավարութիւնը»:

«Կ'ուզեմ Հենրի Ե-ի պէս ըլլալ գրասենեակիս մէջ,- կ'ըսէ Շէյքսպիր հիմնարկին տնօրէնը: Անգլիոյ այս թագաւորը հրաշալի կերպով իր տեսլականին հարողակից կը դարձնէր իր շրջապատը եւ այլոց կը համոզէր հետեւելու իր ձգտումներուն»:

Կին հանդիսատեսները կը ցաւին, որ Շէյքսպիր չունի իրական սեռի բազմաթիւ տիպարներ, որոնք գործի ղեկավարման իբրեւ օրինակ կրնան ծառայել:

Ղեկավարութեան վերաբերելով Շէյքսպիրի կեցուածքը յստակ է. հարկ է յիշել, թէ մարդ եւ, պարտաւոր ես բանակցիլ եւ լսել նաեւ՝ զիտակցիլ, թէ Աստուած չես:

Հաւանաբար գործարարութեան մարզին մէջ ծառայելէ ետք Շէյքսպիր կրնայ նաեւ օգնել մերօրեայ քաղաքական գործիչներուն, որպէսզի լուծեն ղեկավարի իրենց հարցերը:

ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐԻ ԲԵՄԻՆ ՎՐԱՅ

«ՈՌՅԹԸՐՁ» ԿԸ ԳՐԷ, ԹԵ ԱՆԳԼՈՒՅ ՄԵՋ ԿԻՆ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐ ԲՆԱԿԱՆՈՆ ԿԵԱՆՔԻ ԿԵՐԱԴԱՌՆԱԼՈՒ ՓՈՐՁԵՐ ԿԸ ԿԱՏԱՐԵՆ ԹԱՏԵՐԱՆԱԴ ՍԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՎ ԼՈՆՏՈՆԻ ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՇՆԵՐՈՒ ԹԱՂԱՄԱՍԻՆ ՄԵՋ

Կին բանտարկեալներ համբաւի եւ ազատութեան կարճ պահեր պարբերաբար աշնան, երբ նախկին բանտարկեալներու եւ արհեստավարժ դերասանուհիներու հետ բեմ բարձրացուցին զգացականութեամբ յատկանշուած թատերախաղ մը՝ Լոնտոնի թատերասրահներու Ուէսթէնտ թաղամասին մէջ:

«Թատերախաղ մը բեմադրելու ծրագիրը իրապէս արգելք չէր դիմացաւ, որ դարձեալ յանցանք մը գործեմ», կ'ըսէր նախկին բանտարկեալ մը, մինչ վարագոյրը կը բացուէր եւ Բրիտանիոյ ամէնէն արտասովոր թատերախաղ մը կը դիմաւորուէր պալտոն ծափահարութիւններով:

Իրենց խցիկներէն դուրս բերուած բանտարկեալները խորապէս զգացուած էին ի տես իրենց ներկայացուցած «Տը հաուս աֆ Պեռնարտա Ալպա» թատերախաղին ընդունելութեամբ:

«Նպատակ չունիմ այս առիթը վատնելու», կ'ըսէ բանտարկեալ մը, որ ներկայացումէն երկու քառաթ առաջ ազատ արձակուած է, սակայն որոշած է մասնակցիլ բանտարկեալներուն իւրապատուկ ներկայացումին:

«Գիտէի, թէ դերասանութեան շնորհ ունէի, երբ զեղծումներ կը կատարէի», ըսաւ ան հանդիսատեսներուն եւ թատրոնի սպասբէգին մասին խօսելով՝ աւելցուց. «Նոյնքան դրամ կրնաս շահիլ իբրեւ դերասան, որքան՝ իբրեւ յանցագործ»:

«Շատ հպարտ եմ այս կիներով», կ'ըսէ Լոնտոնի «Շէյքսպիր ուղղահարու փորձէքթի» բեմադրիչը: Ծրագիրին նպատակն է թատերական ներկայացումներու միջոցով բանտարկեալները վերադարձնել բնականոն կեանքի:

«Առաջին անգամ է, որ յանցագործներ բանտէն դուրս կը բերուին Ուէսթէնտի մէջ թատերախաղ մը ներկայացնելու համար», կ'ըսէ ան: Ներկայացումին առաջին օրը հանդիսատեսներ տոմս գնելու համար երկար ժամանակ հերթի սպասած են «Քրայթիլի» թատերասրահին առջև՝ Լոնտոնի հաշակաւոր Փիքսթրի Սթրիթ թաղին մէջ:

Հարաւային Անգլիոյ Ալէնտ բանտին պատասխանատուները բեմադրիչին յայտնած էին, թէ բանտարկեալները իրաւունք չունէին տեսակցուելու ունենալու մամուլոյ ներկայացուցիչներու հետ:

Սակայն բանտարկեալները-իրենց զգացում-

ները գրի առած են դադարի ընթացքին, օրատեսութեամբ մէջ: Անոնցմէ մէկը կը գրէ, թէ սպանացի այրի կնոջ մը պատմութիւնը, որ 8 տարի շարունակ իր 5 աղջիկները բանտարկուած կը պահէ ողբալով իր ամուսինին մահը, լաւագոյն նիւթն էր, մանաւանդ որ անիկա անգլիական բեմին համար պատշաճեցուած էր այլ բանտարկեալի մը կողմէ:

«Այս փորձառութիւնը մեզ շատ աւելի հարուստ, շատ աւելի լաւ եւ շատ աւելի խոհուն անձերու վերածեց,- կ'ըսէ ան:- Ֆետերիքօ Կարսիա Լորքայի հերոսուհին՝ Ալպա չարչարուած հոգի մըն է իր ստեղծած բանտին մէջ: Պայման չէ, որ բանտը ֆիզիքական ըլլայ: Շատ յաճախ անիկա մտքիդ մէջ է»:

Հովիվուտի նախկին աստղերէն Կայլ Հաննիթթաթ, որ ծրագիրին ղեկավարն է, գովասանքով կը խօսի բանտարկեալներուն դերասանական շնորհներուն մասին: «Անոնք բոլորովին անփորձ էին եւ անկազմակերպ, սակայն երկուքուկէս շաբթուան ընթացքին վերածուեցան կրթտարհեստավարներու», կ'ըսէ ան:

Թատերախաղումքին բեմադրիչը շէյքսպիրեան մէջբերումով մը կը նկարագրէ իրենց կեանքը վերակառուցելու ձգտող կիներուն ճիգը. «Մենք չինուած ենք երազներու բաղկացուցիչ տարրերէն»:

ՄԵԾ ԳՈՂՕՆ ՄԸ՝ ԲԵՌՆԱԿԱՌՔԻ ՄԸ ՄԵՋ

Աւելի քան 250 գողցուած գեղանկարներ յայտնաբերուած են Փարիզի մէջ լքուած բեռնակառքի մը մէջ: Ֆրանսական ոստիկանութեան համաձայն, գողցողը կը պարունակէ Փիքսթրի գեղանկար մը, Ֆրանսացի գեղանկարիչ Ռուոլի Տիւֆիէն երկու գործեր եւ պատկեր մը՝ հոլանտացի գեղանկարիչ Քիս վան Տոնկէնէն:

«ՊԻ. ՊԻ. ՍԻ.», որ կը հաղորդէ լուրը, կը գրէ, թէ յայտնաբերումը կատարուած է «Լաքոսթ»

Սիրուեալ Սոքրաքիս

... ՆԱԵՒ՝ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՆԵՐԸ

«ՊԻ. ՊԻ. ՍԻ.»-ի ԸԱՄԱԶԱՅՆ, ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ ՊԻՏՏ ԶԻՆՈՒԻՆ ՍԻՐՈՅ ԵՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԲՆԱԲԱՆՆԵՐՈՒՆ ԿՐԱՅ ԿԵԴՐՈՆԱՑԱԾ ՃԵՅՔՍՓԻՐԻ ԹԱՏԵՐԱՆԱԴԵՐՈՎ

Միացեալ Նահանգներու պաշտպանութեան նախարարութիւնը 1 միլիոն տոլարի պիւտճէ մը սահմանած է արուեստի ծրագրի մը համար, որուն նպատակն է զինուորական կեանքի խտապահանջ առօրեայէն դուրս՝ գեղարուեստական վայելքի յաւելեալ առիթներ ընձեռել ամերիկացի զինուորներուն, իրենց ծառայած շրջաններուն մէջ:

Ամերիկացի զինուորներ հաւանաբար աւելի վարժուած են Պոպ Հոփի կամ քառնթրի երգիչ Թիմ Մքհրոյի նման աստղեր տեսնելու իրենց գորանոցներուն մէջ:

Սակայն «Նէշընըլ ինտառնընթ Փոր տի արթ» կազմակերպութիւնը համոզուած է, թէ անգլիացի թատերագիրին խօսքերը իրենց ազդեցութիւնը պիտի գործեն զինուորներուն վրայ:

«Շէյքսպիր կը սլանայ մարդկային թատերականութեան գագաթին. սէրը, կիրքը, պատերազմը, մահը անոր գլխաւոր բնաբաններն են: Կ'ենթադրեմ, թէ Շէյքսպիրի թատերախաղերը՝ «Օթելլօ» թէ «Մաքբէթ», արձագանգ մը պիտի ունենան զինուորներուն կեանքին մէջ», կ'ըսէ կազմակերպութեան մէկ բանբերը:

Ամերիկեան զինուորական 16 խարխիսներէն մէկը կը գտնուի Ալաբամայի մէջ, ուր թատերախաղերը պիտի այցելեն «Օթելլօ» ներկայացուցչու համար: Թերակեան Մերակոյտին մէջ Ալաբամայի ներկայացուցիչին ջանքերով է, որ Միացեալ Նահանգներու պաշտպանութեան նախարարութիւնը իր 368 միլիոն տոլարի պիւտճէն 1 միլիոն տոլար յատկացուցած է Շէյքսպիրի թատերախաղերուն ներկայացումին:

Որոշումը կը զուգահեռի Միացեալ Նահանգներու մէջ արուեստի խումբերու դիմագրաւած նիւթական տագնապներու յայտարարութիւններուն: Նահանգային կառավարութիւնները 100 միլիոն տոլարով կրճատած են արուեստի մարզերու իրենց նպաստը:

Շէյքսպիրի թատերախաղերը ամերիկեան խարխիսներու մէջ ներկայացնելու արշաւին պիտի մասնակցին Ալաբամայի Շէյքսպիրի փառա-

տօնին թատերախումբը եւ Նիւ Եորքի «Աքիլա» թատերախումբը:

«Եթէ իրապէս կ'ուզենք իրագործել անվիճելիօրէն գերագանց արուեստը ամերիկացիներուն ծանօթացնելու մեր նպատակը, ապա պէտք է զայն տանիք հոն, ուր մարդիկ անծանօթ են անոր», կ'ըսէ «Նէշընըլ ինտառնընթ Փոր տի արթ»-ի պատասխանատուն:

Ալաբամայի Շէյքսպիրի փառատօնին թատերախումբը «Մաքբէթ»-ի իր տարբերակը պիտի շարունակէ ներկայացնել զօրանոցներու մէջ: Անոր վարչական պատասխանատուն կ'ըսէ. «Կ'ակնկալենք, որ մարդիկ զրական նոյն հակազդեցութիւնը ցուցաբերեն, ինչպէս՝ 200 տարի առաջ, անգլիացի թատերագիրին ժամանակներուն: Շէյքսպիրի թատերախաղերը իրապէս կը հպին մարդկային զգացական ներաշխարհին եւ կը ստեղծեն հակազդեցութիւն մը, որ երկիրները առջեւ կը մղէ»:

Ամերիկեան զօրանոցները բարձր մշակոյթի ծանօթացնելու այս քայլը նորութիւն կրնայ թուիլ, թէ եւ ամերիկեան բանակը ունի իր սեփական թատերախումբը՝ «Պրաւօ», որ վերջերս Միացեալ Նահանգներու տարածքին ներկայացուցած է Շէյքսպիրի ամրողական գործերը... յապաւուած...:

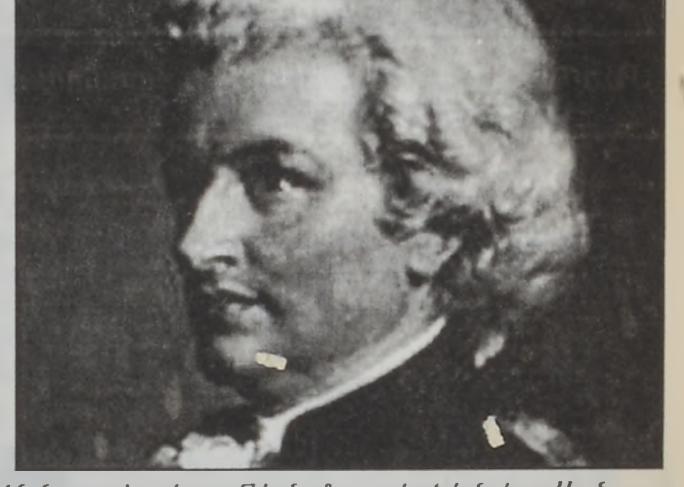
ՎԻՉԸ ԿԱՄՐՁԵԼՈՎ

ԵՐԱՇԵՏԱԳԵՍ ՍԸ ԿՈՒՍՈՒՄԱՍԻՐԵ ԴԱՄԱԿԱՆ ԵՐԱՇԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԵՐԸ ԿԵԱՆՔԻ ՄԵՋ ԵՒ ԿԸ ԿԵՐԼՈՒԹԵ, ԹԵ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԳՈՐԾԵՐ ԻՆՉՈՒ ԸՆԴՀԱՆՐԱՊԵՍ ՉԵՆ ԳՈՒԱՅՆԵՐ ՍԵՐ ԶԱՅԱԿՆԵՐԸ:
«ՏԻ ԵՐՈՆՈՍԻՍԾ» Կ'ԱՐՁԱԳԱՆԳԷ.

Վերջին դարուն բազմաթիւ երաժշտասէրներ սուր կերպով հակադիր զգացումներ ունեցան անցեալին եւ իրենց ժամանակներուն ստեղծագործած երաժիշտներու գործերուն նկատմամբ: Մինչ Պախ, Մոցարթ եւ Պեթհովեն հաճոյք կը ներշնչէին, ժամանակակից երաժիշտներ տհաճութիւն, ջրագրողութիւն եւ ի վերջոյ անտարբերութիւն կը պատճառէին իրենց ոչ ներդաշնակ եւ ականջը յոգնեցնող երաժշտութեամբ, որ աւելի կը յիշեցնէր սղոցներու եւ ճունչող դարպասներու ձայնը:

Ի վան Հիւիթի «Հիլինկ տը Ռիֆթ» (վիճը կամընջելով) զիրքին մէջ կը զրէ ժամանակակից հանդիսատեսներուն եւ արդի երաժշտութեան միջեւ գոյութիւն ունեցող վիճիւն մասին: Ան կ'ուսումնասիրէ այն տագնապը, որ ստեղծուած է, երբ ունկնդիրներու եւ երաժիշտներու բաժնած երաժշտական ճաշակները փոխարինուած են անձնական ձգտումներու վիպերգական դրսեւորումներով եւ հետզհետէ աւելի ծայրայեղ արտայայտուածներով: Օրինակ, Մոցարթի «Վալկնէր կը մարմնաւորեն առարկայականութեան եւ երաժշտական փորձառութեան երկու տարբեր մօտեցումներ, թէ եւ երկուքն ալ մաս կը կազմեն աստղեկերտական ասանդուութեան»:

Բարոկոթիւնը, անհասակաւորութիւնը եւ արտայայտչական գործութիւնը նոր թափ ստացան 20րդ դարու սկիզբը՝ ճագի նման երաժշտական «բարբառներու» ներածումով: Այս զարգացումները ծնունդ տուին արդի երաժշտութեան «անդառնալի բազմազանութեան», ինչպէս կ'ըսէ Հիւիթ: Դասական արդի երաժշտութեան ամէնէն ուշագրաւ երեւոյթներէն մէկը կառուցա-

լին նոր ըրեւեղութիւն մը ստեղծելն էր: Անոյով Շոնչպէրկ 12 ձայնաստիճաններու համակարգէ բաղկացած երաժշտութիւն կը յօրինէր: Քարլ-Ֆրանց Մթոքհաուսէն ելելու արմուծը երաժշտութեան փորձարկութիւնները կը կատարէր: Էլիթթ Քարթլը արագ փոխակերպուող մասնաձայն պատ նրութիւններ կը զարգացնէր: Հերիսըն Պրոթիւնը կը վերածէ երազային ուժի ու չափաւոր նրութիւնը կը միաձուլէր:

Թէ եւ այս երաժիշտները արհեստավարժ էին, սակայն հանրութիւնը տակաւին կասկածով կը վերաբերի անոնց նկատմամբ, որովհետեւ անոնք մերթաձ են ձայնաստիճաններու աւանդական համակարգը: Թէ եւ վերջին քանի մը տասնամեակներուն ձայնաստիճանի աւանդութեան վերադարձ մը կատարուած է ճոճ Ատրմի, ծոն թաւանքի եւ Արվո Փարթի գործերուն մէջ, սակայն Հիւիթ տակաւին մտահոգ է դասական արդի երաժշտութեան «նոր մանկունակութեան» երեւոյթին անդրադարձներով, ինչ որ երաժշտութիւնը կը վերածէ երազային բանի մը, որը ընկալելու համար կարեւոր չեն մտաւորական կամ երեւակայական ճիգերը:

Հիւիթ կը զգուշացնէ դասական երաժշտութեան մասնակից դառնալու փոխարէն՝ զայն սպառողական արուեստի վերածելու վտանգէն: Անոր համաձայն, դասական երաժշտութեան հիմնական տեղը խախտած է մարդկային ընկերութեան մէջ եւ այդ պատճառով ստեղծուած է բուն վիճը, մինչդեռ այս երաժշտութիւնը դարձրէր շարունակ բնականօրէն ընկերակցած է հանրային ամէն տեսակ առիթներու: Հիւիթի երազն է տեսնիլ երաժիշտներ, որոնք աշխուժ երակատարներ են իրենց ժամանակներու դասական երաժշտութեան յօրինումին մէջ, որպէսզի այս երաժշտութեան «մարդկային եւ կառուցային յատկանիշները փայլին միասնաբար»:

Հայ Աւեր. Կերթմենեան Վարժարան

ԿԱՂԱՄՆԻ ՊԱՋԱՐ

Տեղի կ'ունենայ 5 եւ 6 Դեկտեմբեր 2003ին, Կեսօրէ առաջ ժամը 10:00Էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 5:00, Վարժարանի սրահին մէջ:

Յրաւեր

ար 97

bezdig_mezdig@hotmail.com

ՇԻՐԱԿ

ՏՊԱՐԱՆ • ՀՐԱՏԱՐԱԿԶԱՏՈՒՆ

Առևտրական Տպագրութիւն

Այցետոմսեր - Լամակի Թուղթեր - Պահարաններ
Թուղթեր - Հաշուեցոյցներ - Ստացագիրներ
Որմագոյներ - Պիտակներ - Կնիքներ - Եւլ.

Միութենական եւ Դպրոցական Տպագրական Աշխատանքներ

Յայտագիրներ - Հրատարակումներ - Օրացոյցներ
Վիճակցոյցներ - Վկայականներ - Տարեգիրքեր
Պարբերաթերթեր - Եւլ.

Հարսանեկան Քարտերու Ծոխ Հաւաքածոյ

Հարպոյեան Կեդրոն • Bloc C • Պուրճ Համուտ • Հեռ. 01 253008

Բնակնոր Աշխատանք • Սրագ Սպասարկութիւն • Սերտուած Գիներ

ՍԱԿԱՐԱՆ

Պէտրոսի սակարահն մէջ օտար դրամահիշներու փափման սակագիները հետեւեալներն են:

Սուրիական թղթուկի	28,75 - 29,00 Լ.Ն.
Քուէյթեան տինար	5110,00 - 5135,00 Լ.Ն.
Յորդանանեան տինար	2121,00 - 2131,00 Լ.Ն.
Պահրէյնեան տինար	3985,00 - 4010,00 Լ.Ն.
Ա.Մ. Էմիրութեան տինար	410,75 - 412,75 Լ.Ն.
Քարթաբեան տինար	413,75 - 415,75 Լ.Ն.
Սէուտական դիալ	402,00 - 404,00 Լ.Ն.
Օմանեան դիալ	3895,00 - 3920,00 Լ.Ն.
Եգիպտական կինէ	220,00 - 230,00 Լ.Ն.
Անգլիական սթերլին	2603,00 - 2613,00 Լ.Ն.
Չուիցերիական ֆրանք	1172,00 - 1177,00 Լ.Ն.
Թրքական լիրա	103,00 - 103,50 Լ.Ն.
Կիպրական փաուստ	3100,00 - 3125,00 Լ.Ն.
Ճափոնական հապար Են	13,85 - 13,95 Լ.Ն.
Ամերիկեան տոլար	1501,00 - 1515,00 Լ.Ն.
Քանադական տոլար	1153,00 - 1158,00 Լ.Ն.
Աստրալիական տոլար	1108,00 - 1113,00 Լ.Ն.
Եւրօ	1827,00 - 1837,00 Լ.Ն.

ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի 154,500 - 159,500 Լ.Ն.
Իրանեան մէկ ոսկի 139,500 - 144,500 Լ.Ն.
Օմանեան մէկ ոսկի 129,000 - 134,000 Լ.Ն.
Մեքսիկական փէտու 742,000 - 762,000 Լ.Ն.
Մէկ քիլոկրամ ձոյ ոսկի 19,375,000 - 19,575,000 Լ.Ն.
Մէկ օնս ոսկի 402,50 - 403,00 \$
Մէկ օնս արծաթ 5,42 - 5,44 \$

Պ.Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.

Եւրօ	1.2118 - 1.2122
Քանադական տոլար	1.2305 - 1.2340
Չուիցերիական ֆրանք	1.2837 - 1.2842
Ճափոնական Են	108.02 - 108.07
Մէկ սթերլին	1.7270 - 1.7274

Մէկ քոլար 565 դրամ

ՍՈՒԼԻՏԵՐԻ ԲԱՇՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

Գիճի Ա. ճշդում Գիճի Բ. ճշդում

Ա. կարգ -
Բ. կարգ -

ԼՈՒՍԱՅԱՓՈՒ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ ՀԵՐ. 01-252852

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

ՍՈՒՐԵՆ ԹԱՊԱԳԵԱՆԻ մահուան Ա. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 7 Դեկտեմբեր 2003, Էջոթֆիէի Ա. Յակոբ եկեղեցոյ մէջ, յաւարտ Ա. պատարագի:

ԼՈՒՍԱՅԱՓՈՒ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆԻ մահուան քառասունըփն առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 7 Դեկտեմբեր 2003, Նոր Ատանայի Ա. Աստուածածին եկեղեցոյ մէջ, յաւարտ Ա. պատարագի:

ՊԵՐՃՈՒՆԻ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆԻ (ծնեալ՝ ԷԼՄԱՃԵԱՆ, մահացած Կլեմէնտ) մահուան քառասունըփն առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 7 Դեկտեմբեր 2003, Պուրճ Համուտի Հայ Կաթողիկէ Ա. Փրկիչ եկեղեցոյ մէջ, առաւօտեան ժամը 10:00ից:

ՅԱԿՈԲ ՀՍՏԷՃԵԱՆԻ մահուան Բ. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 7 Դեկտեմբեր 2003, Անթիլիասի Ա. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարի մէջ, յաւարտ Ա. պատարագի:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 5606

Պատրաստեց՝ Տ.Ս. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ	ՈՒՂԱՆԱՅԵԱՏ
1. Բառորդ - Մերձաւոր:	1. Ասիական երկիր - Բոսոր:
2. Փաստաբան - Ձայնահիշ:	2. Հովուել - Թանկարժէք մետաղ:
3. Պետական դահլիճի անդամ - Սկահակ:	3. Չուարթ - Եկեղեցական զգեստի մաս:
4. Տնկերի ճիւղ - Արարբե:	4. Նմանապէս այլ բաներ - Ասիական ծով:
5. Անձնական դերանուն (հակ.) - Թողուլ - Ուժեղութիւն:	5. Պէտք - Կգակ:
6. Հոմանի - Ուտելիք:	6. Գնահատանքի նիշ:
7. Ժպտիլ:	7. Իգական անուն - Պայտառակ:
8. Նորատեսիլ - Իրերայաջորդ գիրքեր:	8. Գեճ - Կիներ:
9. Արական անուն - Ամէնէն առաջ:	9. Կոած - Դասակարգ:
10. Նախաճաշիկ - Վարկոտ:	10. Հասկցի - Վրան որթառունկ տարածելու կազմած - Նմանաձայն տառեր:
11. Լեցուն - Կրծող փոքր անասուն:	11. Դուր - Մանրատերեւթմբի:

ԹԻՒ 5605

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԹՈՒՄԸ

☆ Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ ☆

ԽՈՅ (21 Մարտին 20 Ապրիլ)
Օրը ըստ օրէ կը բարելաւուի ձմեռային օդը, զոր պիտի յատկացնէք մեծ նամբորդութեան մը, ինչ որ որոշած էիք երկար առեմէ ի վեր:

ՅՈՒՆ (21 Ապրիլին 21 Մայիս)
Օրը կը պահանջէ խոհեմութիւն. ունիք լաւ բարեկամներ, որոնք հետ պիտի անցընէք հաճելի ժամեր: Շարունակեցէք ձեր եռուն գործունէութիւնը:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսին 21 Յունիս)
Եթէ ընկուծիւն մը պիտի անցընէք, նախեւառաջ սերտողութիւն, վերաբաղ կամ վարժութեան փորձեր կատարեցէք, որպէսզի ամէն ինչ յաջող անցնի եւ ուրախանաք:

ԽՆՅԳԵՏԻՆ (22 Յունիսին 23 Յուլիս)
Ձեր բարեկամները ձեզ չեն մոռնար, եթէ նոյնիսկ դուք զիրենք չիշխէք: Այս իրիկուն անոնք պիտի այցելեն ձեզի. փախուստ մի տաք անհիմաստ պատրուակներով:

ԱՌԻԻԾ (24 Յուլիսին 23 Օգոստոս)
Եթէ վաճառական էք, պիտի դժգոհիք Նոյեմբեր ամսուան ձեր ունեցած առևտրական գործունէութեան: Մի՛ յուսահատիք, յառաջիկայ տօնական օրերուն ձեր գործը պիտի բարգաւազի:

ԿՈՅՍ (24 Օգոստոսին 23 Սեպտեմբեր)
Դեկտեմբեր ամսուան ընթացքին թերեւս ունենաք կարգ մը դժուարութիւններ, բայց երկինքը պիտի օգնէ ձեզի, եւ դուք պիտի դիմարտէք քաջաբար:

ԿՇԻԻՔ (24 Սեպտեմբերին 23 Հոկտեմբեր)
Խնայողութեան մասին կը մտածէք եւ լաւ կը տնտեսէք ձեր դրամը: Սակայն տօնական օրերուն մի՛ մոռնար հրաւիրել ձեր սիրելի բարեկամները՝ թիչ մը դրամ ծախսելով լաւ սեղանի մը շուրջ:

ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերին 23 Նոյեմբեր)
Շատ կեդրոնացած էք ձեր անձնական խնդիրներուն վրայ եւ ձեր բարեկամները դժգոհ են ձեր այս մեկուսացումէն: Ուրեմն մօտեցէք անոնց այսօր՝ բարեկամական հանդիպումի մը համար:

ԱՂԵՂՆԱԻՈՐ (24 Նոյեմբերին 21 Դեկտեմբեր)
Ձեր գործակիցներուն հետ ներդաշնակութիւն պիտի տիրէ ձեր աշխատանոցին մէջ: Այս հանելի տրամադրութիւնը պիտի ազդէ ձեր ստեղծագործական գործունէութեան: Օրը արդիւնաւետ է:

ԱՅՅԵՂՋԻԻՐ (22 Դեկտեմբերին 20 Յունուար)
Դարձեալ համարաշխուքից պիտի տիրէ ձեր ընտանեկան յարկին տակ, մանաւանդ երբ անչափահաս, մանուկ ու պատանի զաւակներ կան տան մէջ: Այս ներդաշնակութիւնը պիտի տեւէ կարճ ժամանակ մը:

ԾՈՒՎԱՆՈՅՇ (21 Յունուարին 19 Փետրուար)
Սրամտութիւնը եւ փիլիսոփայութիւնը կը դարձան ձեր օրուան մանր-մունր հոգեբեր: Այս տրամադրութիւնը պիտի տիրէ ձեր վրայ ամբողջ ամիս: Այսօր մտադիր էք նոր տուն մը գնել կամ փոխադրուելու իշխան մը: Քիչ մը եւս համբերեցէք, որպէսզի անելի հանգիստ եւեղ կատարէք այդ աշխատանքը:

ՉՈՒԿ (20 Փետրուարին 20 Մարտ)
Հանելի փոփոխութիւններ տեղի պիտի ունենան ձեր կեանքին մէջ: Օրը պիտի անցնի արդիւնաւետ: Ջանացէք միշտ սիրալիք ըլլալ ամէնուրեք հետ:

ՕՐԱՏԵՏՐ

ՀԱՄԱՆՄԵՐՈՒՄ / ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԵՍ / ԵՐԳ.

ՊԱՐՍԵԼՈՆԱՅԻ «ԴԻՄԱՆԿԱՐ» ՆԵՐՈՒՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԵՍԸ

Սպանական մշակութային «Սերվանդէս» հիմնարկը իր մշակութային բազմաբնոյթ գործունէութեանց ծիրին մէջ այս օրերուն տեղ կու տայ երկու ցուցահանդէսներու: Տպագրական փորագրութեան արւեստի «Կրապատոս» ցուցահանդէսին կողքին, հիմնարկը իր ցուցասրահին մէջ կը ներկայացնէ լուսանկարչական ցուցահանդէս մը, որ նուիրուած է սպանական Պարսելոնա քաղաքին:

3-8 Դեկտեմբեր տեւող այս ցուցահանդէսը կը վայելէ հովանաւորութիւնը Լիբանանի մէջ Սպանիոյ դեսպանատան եւ կը մատուցէ սպանացի ժամանակակից նշանաւոր լուսանկարիչներու գործերէն ընտրանի մը: Ցուցահանդէսին իրենց գործերը կը ներկայացնեն Փաքօ Էլվիրա, Թոնի Քաթանի, Անթոնիօ Էսփօ, Ռամոն Մանենս, Քալիէ Միսերալս եւ ուրիշներ:

Իրաքանչիւր արւեստագէտի ոճին ու մտեցումին մասին գաղափար մը տուող այս ցուցահանդէսը պատկերագիրքի մը նման կը թերթէ Պարսելոնայի տարբեր կողմերը, անոնց իրաւաստութիւնները, եւ յատկապէս՝ քաղաքին ուրոյն դիմագիծը տուող երեւոյթները:

Ցուցահանդէսը կարելի է այցելել առաւօտեան ժամը 11:00էն մինչեւ իրիկունս ժամը 8:00:

ԱՅՍՕՐ

- Երգահանդէս՝ երգչուհի Մաթիտա Ալ Ռումիի ելոյթ, «ԵՆԻՆԵՍՏՐՈՒՄ»-ի արահ, ժամը 20:30ից:

- Նուագահանդէս՝ Լիբանանի Ազգային սիմֆոնիկ նուագախումբի ելոյթ, ՍԷՆ Ժոզէֆ եկեղեցի, ժամը 20:30ից:

- Նկարչական հաւաքական ցուցահանդէս՝ Լիբանանահայ երիտասարդ արուեստագէտներու գործեր, ԵՆԻՆԵՍՏՐՈՒՄ, մինչեւ 12 Դեկտեմբեր:

- Հայկական ձեռագործներու ցուցահանդէս «Փրոմընտ» պանդոկին մէջ, մինչեւ 14 Դեկտեմբեր:

- Եւրոպական շարժպատկերի փառատօն՝ շարժպատկերի «Սոֆիլ» արահ, մինչեւ 7 Դեկտեմբեր:

- Տօնավաճակ՝ «Սուր Էլ Պարոլոք», «Պիլի», մինչեւ 7 Դեկտեմբեր:

- Նկարչական ցուցահանդէս՝ «Տը լա փենթիլը Սեմփլըման», Սամիր Թապէի գործերը, «Ալիս Մոդապոլա» ցուցասրահ, մինչեւ 24 Դեկտեմբեր:

- Լուսանկարչական ցուցահանդէս՝ «Հիսթորիա տորմիր տեպու», Ֆուլվիօ Քոստիի գործերը, «Էսփաս Էս. Տե.» ցուցասրահ, մինչեւ 13 Դեկտեմբեր:

- Լուսանկարչական ցուցահանդէս՝ «Լա Ռեշերշ տը Լ'օմ օ սապլ», Անթելիքա Շրեօտըրի գործերը, «Կեօքե» հիմնարկ, մինչեւ 19 Դեկտեմբեր:

- Նկարչական հաւաքական ցուցահանդէս՝ «Կրանտ Է Ժեօն», «Ժամին Ռուպէլ» ցուցասրահ, մինչեւ 31 Դեկտեմբեր:

- Նկարչական հաւաքական ցուցահանդէս՝ «Սըրտը» բանգարանի «Աշնանային սալոն»ը թանգարանին ցուցասրահին մէջ, մինչեւ 17 Յունուար:

- Նկարչական ցուցահանդէս՝ «Բիլիպիլ», Քրիս Սերաֆին - Լէյնի գործերը, «Վերել» ցուցասրահ, մինչեւ 7 Յունուար:

- Թատրոն՝ «Քամա պա արտ, քաղաքի մին... Ֆաուր», ժամը 20:30ից, «Քաղիս տիւ Լիպան», մինչեւ 29 Փետրուար:

ՕՂԵՐԵՒՈՅՑ

ՈՒՐԱԿԹ, 5 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2003

ՊԵՅՐՈՒԹ ԱՆՁԵՐԻՈՏ

ՋԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆ ՑԵՐԵԿ՝ 18°C

ԳԻՇԵՐ՝ 14°C

ԽՈՆԱՌՈՒԹԻՒՆ՝ 77%

ԱԶԳԱԿ

50 ՏԱՐԻ ԱՌԱՅՉ

5 Դեկտեմբեր 1953

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱԶԳԻՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Փաքիստանի կառավարութեան ուղղուած խորհրդային ազգարար-գիրը անցանկը բաց երեւոյթ մը չէ Մոսկուայի դիւանագիտութեան մէջ: Ասկէ առաջ, նոյն պարագաներուն տակ, Խորհրդային Միութիւնը մնամօրինակ յուշագիրները յղած էր Թուրքիոյ եւ Յունաստանի: Բայց այս վերջին երկու երկիրներուն կառավարութիւնները, առանց նկատի ունենալու խորհրդային գգուշացումները, զինուորական համաձայնութիւններ կնքեցին Միացեալ Նահանգներու հետ՝ արեւմտեան մեծ ժողովրդային պետութեան տրամադրութեան տակ դեկտմբ օղային եւ ծովային խարխիսներ:

Խորհրդային յուշագիրը կը յանձնուի այնպիսի պահու մը, երբ ամերիկեան եւ փաքիստանեան թերթերը կը խօսուին Փաքիստանի մէջ ամերիկեան խարխիսներու հաստատման մասին: Փաքիստան Միջին Արեւելքի այն երկիրն է, որ Թուրքիոյ հետ ամենէն անելի յարում ցոյց կու տայ արեւմտեան դասին: Միւս կողմէ, հարաւարեւելեան Ասիոյ մէջ ան կը գրաւէ կարեւոր դիրք մը գտնուելով համայնական աշխարհին եւ Հնդկական միջին: Այս պատճառներով Փաքիստան պետք է մտնէ ցանցին մէջ այն երկիրներուն, որոնք իրարու կապուած են օղային եւ ծովային խարխիսներով, դրուած ամերիկեան ուժերուն տրամադրութեան տակ:

Սպասելի է, որ քանի մը օրէն Փաքիստան եւ Միացեալ Նահանգներ կնքեն հարկ եղած համաձայնութիւնը՝ խարխիսներու հաստատումին եւ գործածութեան համար: Ամերիկեան հետապնդելով ռազմագիտական իր նուիրութիւնը, կ'աշխատի Խորհրդային Միութեան մօտիկ երկիրներուն մէջ ունենալ յարակողական ու պաշտպանողական կառուցումներ, որոնք հաւանական բախումի մը պարագային մեծ ծառայութիւններ պիտի մատուցեն իրեն:

Փաքիստանի խարխիսներէն թոյլ թափուած ամերիկեան օդանաւերը ուղղակի իրենց ռումբերուն թիրախ պիտի դարձնեն Կեդրոնական Ասիոյ համայնական դիրքերը եւ Կովկասն ու հարաւային Ռուսիան: Միւս կողմէ, Փաքիստանի մէջ, ամերիկեան ուժերուն ներկայութեան շնորհիւ, հարաւարեւելեան Ասիոյ երկիրներուն համայնականութեամբ գրեթէ անհնար պիտի դառնայ:

Ինչպէս կը տեսնուի, Սպանիայէն մինչեւ Փաքիստան, անցնելով Իտալիայէն, Յունաստանէն եւ Թուրքիայէն, Ամերիկեան հաստատուելու վրայ է գորաւոր խարխիսներու ցանց մը, որ արդիական պատերազմի հրամայական պահանջներէն մեկն է: Այսպիսով, Խորհրդային Միութիւնը առեւտրած պիտի ըլլայ օղակի մը մէջ, որ բաւական սպառնական կերպով պիտի սեղմուի իր շուրջը, եթէ փորձ գուրս գալ իր սահմաններէն՝ նոր երկիրներ ու շրջաններ կցելու համար իրեն:

(Հ.ԱՏՈՒԱՄ)

ԱՅՍՕՐ 5 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻՆ

■ 1908.- Իզմիրեան սրբազան վերստին կ'ընտրուի Պոլսոյ պատրիարք, Երուսաղէմի իր քաղաքէն վերադարձին:

■ 1921.- Արշալիր Շիրազեան Ընտի մէջ կ'ահաբեկէ Սայիտ Հալիմ Փաշան, որ Թուրքիոյ վարչապետն էր 1915 - 17ի Մեծ Եղեռնի օրերուն:

ՌԱՍՄՖԵԼՏ ԱՅՑԵԼԵՑ ԱԶՐՊԵՅՃԱՆ

Ռամսֆելտ եւ Ապիե

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Քոլին Փաուելը կոչ ուղղեց ՕԹԱՆԻ աւելի մեծ դերակատարութիւն ստանձնելու հրաքար մէջ՝ օժանդակելու համար երկիրին մէջ ապահովութեան վերահաստատման:

Փաուելը ըսաւ, որ ՕԹԱՆԻ պէտք է քննարկէ իրաքի օժանդակելու կարելիութիւնը եւ տեսնէ, թէ ինչպիսի միջոցներով կրնայ պարզապէս կանգնել իրաքի ապահովութեան եւ կայունութեան, որ կարեւոր է նաեւ ՕԹԱՆԻ համար:

Փաուելը իր խօսքին մէջ ըսաւ նաեւ, որ ՄԱԿն այլ աւելի աշխուժ դերակատարութիւն կրնայ ունենալ: ՕԹԱՆԻ ընդհանուր քարտուղար ձորձ Ռոպերթսընը կապակցութեան երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներու երկուսին արտասանած իր խօսքին մէջ ըսաւ, որ ՕԹԱՆԻ պէտք է շարունակէ օժանդակել իրեն անդամայն երկիրներուն, որոնք ղեկավարի դերակատարութիւն կր ստանան իրաքի մէջ: Ան աւելցուց, որ ՕԹԱՆԻ պէտք է պատրաստուի ստանձնելու անհրաժեշտ առաքելութիւններ, հոն ուր կարիքը կը նկատուի:

Միւս կողմէ, իրաքի մէջ դաշնակից ուժերը երկէքէք քննարկեցին իրենց օգնութեան հարցը: Միւս կողմէ, իրաքի մէջ զինուորական խորհրդակցութեան հաստատման հարցը կը քննարկուի երկու տարիէ ի վեր, եւ թէ «այդ հասկացողութիւնը տակաւին ամրոցողութեամբ մշակուած չէ»:

ՓԱՌԻԸ ԿՈՉ ԿՈՒՂՈՒ ԾԹԱՆԻ ԱԲԵԼԻ ՄԵԾ ԴԵՐԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՏԱՆՁՆԵԼ ԻՐԱՔԻ ՄԵՋ

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Քոլին Փաուելը կոչ ուղղեց ՕԹԱՆԻ աւելի մեծ դերակատարութիւն ստանձնելու հրաքար մէջ՝ օժանդակելու համար երկիրին մէջ ապահովութեան վերահաստատման:

Փաուելը ըսաւ, որ ՕԹԱՆԻ պէտք է քննարկէ իրաքի օժանդակելու կարելիութիւնը եւ տեսնէ, թէ ինչպիսի միջոցներով կրնայ պարզապէս կանգնել իրաքի ապահովութեան եւ կայունութեան, որ կարեւոր է նաեւ ՕԹԱՆԻ համար:

Փաուելը իր խօսքին մէջ ըսաւ նաեւ, որ ՄԱԿն այլ աւելի աշխուժ դերակատարութիւն կրնայ ունենալ: ՕԹԱՆԻ ընդհանուր քարտուղար ձորձ Ռոպերթսընը կապակցութեան երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներու երկուսին արտասանած իր խօսքին մէջ ըսաւ, որ ՕԹԱՆԻ պէտք է շարունակէ օժանդակել իրեն անդամայն երկիրներուն, որոնք ղեկավարի դերակատարութիւն կր ստանան իրաքի մէջ: Ան աւելցուց, որ ՕԹԱՆԻ պէտք է պատրաստուի ստանձնելու անհրաժեշտ առաքելութիւններ, հոն ուր կարիքը կը նկատուի:

Միւս կողմէ, իրաքի մէջ դաշնակից ուժերը երկէքէք քննարկեցին իրենց օգնութեան հարցը: Միւս կողմէ, իրաքի մէջ զինուորական խորհրդակցութեան հաստատման հարցը կը քննարկուի երկու տարիէ ի վեր, եւ թէ «այդ հասկացողութիւնը տակաւին ամրոցողութեամբ մշակուած չէ»:

րին, որ շիի մըն է եւ որ ենթադրաբար Սատր քաղաքի գործողութիւնները մշակողն է: Շիի կրօնապետ այսօրու Մոքթաւա Սատրըի աղբիւրները հերքեցին, որ Եասարի որեւէ ձեռնարկ կապ ունի Սատրըի հետ, որ կ'առաջնորդէ հակամարտութեան զինուորական խմբակ մը, որ ծանօթ է «Մէհտիին Բանակը» անունով:

Մինչ այդ, ամերիկեան ուժերը «թշնամի մը» սպաննեցին եւ 63 կապակցութիւններ ձերբակալեցին անցնող 24 ժամերուն ընթացքին: Գաշնակից ուժերը գործողութեան մը ձեռնարկած էին Պաղտատի արեւմուտքը՝ Նաւաբ Ռա Սալամ գիւղին մէջ, ուր արմատական շարժումի մը հետեւորդները ձերբակալած են: Իսկ իսլամական խմբակները շրջանիցի շրջանիցի կ'ստանան զինուորական զինուորներուն պէտքերուն, որոնք սակայն իրենց շրջանէն չեն հեռացներ Պաաւի մնացորդները:

Վիրաւորութեան երէկ, երբ ոստիկանատուն մը յարձակումի ենթարկուեցաւ: Ան ըսաւ, որ ինքնուրիշիւր անյայտ զինեալներ, որոնք ինքնաշարժով մը կ'անցնէին, կրակ բացած են ոստիկանատան վրայ:

Քերքուքի նահանգին մէջ, Պաաւի տապալած վարչակարգի պաշտօնատարներ վերականգնուեցան եւ իրենց շարքերը եւ շրջանի իսլամականներուն հետ ճակատ մը կապուեցան անցնող 24 ժամերուն ընթացքին: Գաշնակից ուժերը գործողութեան մը ձեռնարկած էին Պաղտատի արեւմուտքը՝ Նաւաբ Ռա Սալամ գիւղին մէջ, ուր արմատական շարժումի մը հետեւորդները ձերբակալած են: Իսկ իսլամական խմբակները շրջանիցի շրջանիցի կ'ստանան զինուորական զինուորներուն պէտքերուն, որոնք սակայն իրենց շրջանէն չեն հեռացներ Պաաւի մնացորդները:

(ԱՅՓ)

Վիրաւորութեան երէկ, երբ ոստիկանատուն մը յարձակումի ենթարկուեցաւ: Ան ըսաւ, որ ինքնուրիշիւր անյայտ զինեալներ, որոնք ինքնաշարժով մը կ'անցնէին, կրակ բացած են ոստիկանատան վրայ:

Քերքուքի նահանգին մէջ, Պաաւի տապալած վարչակարգի պաշտօնատարներ վերականգնուեցան եւ իրենց շարքերը եւ շրջանի իսլամականներուն հետ ճակատ մը կապուեցան անցնող 24 ժամերուն ընթացքին: Գաշնակից ուժերը գործողութեան մը ձեռնարկած էին Պաղտատի արեւմուտքը՝ Նաւաբ Ռա Սալամ գիւղին մէջ, ուր արմատական շարժումի մը հետեւորդները ձերբակալած են: Իսկ իսլամական խմբակները շրջանիցի շրջանիցի կ'ստանան զինուորական զինուորներուն պէտքերուն, որոնք սակայն իրենց շրջանէն չեն հեռացներ Պաաւի մնացորդները:

Վիրաւորութեան երէկ, երբ ոստիկանատուն մը յարձակումի ենթարկուեցաւ: Ան ըսաւ, որ ինքնուրիշիւր անյայտ զինեալներ, որոնք ինքնաշարժով մը կ'անցնէին, կրակ բացած են ոստիկանատան վրայ:

Քերքուքի նահանգին մէջ, Պաաւի տապալած վարչակարգի պաշտօնատարներ վերականգնուեցան եւ իրենց շարքերը եւ շրջանի իսլամականներուն հետ ճակատ մը կապուեցան անցնող 24 ժամերուն ընթացքին: Գաշնակից ուժերը գործողութեան մը ձեռնարկած էին Պաղտատի արեւմուտքը՝ Նաւաբ Ռա Սալամ գիւղին մէջ, ուր արմատական շարժումի մը հետեւորդները ձերբակալած են: Իսկ իսլամական խմբակները շրջանիցի շրջանիցի կ'ստանան զինուորական զինուորներուն պէտքերուն, որոնք սակայն իրենց շրջանէն չեն հեռացներ Պաաւի մնացորդները:

(ԱՅՓ)

ՌԻԱՇԻՆԿԹԸՆ ՉԻ ԿՐՆԱՐ ԸՆԴՈՒՆԻԼ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐԸ

Կ'ԸՍԵ ՓՎՈՒԸԼ

Պրիտի-Ֆուէլ, 4 (ԱՅՓ).— Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Քոլին Փաուելը Հինգզարթի օր յայտնած է, թէ Ուաշինգթըն չի կրնար ընդունել Մ. Միութեան պաշտպանութեան ծրագրերը, միաժամանակ ողջունելով որեւէ առաջարկ, որ կրնայ թափ տալ Եւրոպայի զինուորական ուժին:

Խոսելով ՕԹԱՆԻ մէջ իր պաշտօնակիցներուն, ան յիշեցուցած է, թէ նախագահ Չորձ Պուլ յանձնառու է ՕԹԱՆԻ եւ Ե. Միութեան միջեւ փոխադարձաբար ամրապնդող յարաբերութիւններու:

Ան ըսած է, որ Մ. Նահանգները գորավիզ կը կանգնին Եւրոպական Ապահովութեան եւ Պաշտպանութեան Գաղափարական Միութեան, որ կը բարելաւէ Եւրոպայի պաշտպանութեան մարզի կարողականութիւնը եւ կը զարգանայ այնպիսի ձեւով, որ լիովին համակարգուած ըլլայ ՕԹԱՆԻ հետ:

Ան գոռուցուցած է սակայն, որ Մ. Նահանգներ չեն կրնար ընդունել Ե. Միութեան անկախ կառոյցներ, որոնք յար եւ նման են ՕԹԱՆԻ գոյութիւն ունեցող կարելիութեանց:

Եւրոպայի պաշտպանութեան անհրաժեշտութեան գծով բանավէճը ամիսներէ ի վեր «կ'եփի», այն օրէն երբ չորս երկիրներ, որոնք կ'ընդգրկուան իրաքի պատերազմին՝ Ֆրանսա, Գերմանիա, Պելճիքա եւ Լիւքսեմպուրկ, Ապրիլին յայտարարած էին ծրագրերը՝ Պրիտի-Ֆուէլի ղուրս զինուորական ծրագրումի ինքնավար ըլլելի մը կազմութեան գծով:

Հանգրուաններէն մէկուն, Մ. Նահանգներ գոռուցուցած էին, թէ ծրագրերը ՕԹԱՆԻ «խակական» սպառնալիք կը ներկայացնեն:

Հարցը զարձեւեց լուսարձակի տակ առնուած էր անցեալ շաբաթ, երբ Ֆրանսայի, Գերմանիոյ եւ Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարարները յայտարարած էին, թէ համաձայնութիւն զոյգուցած են ծրագրումի ինքնավար ըլլելի գծով ծրագրերը նախագիծին շուրջ:

ԻՆՉ ԿՐ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ...

Շարունակուած Յրդ ԷջԵԳ

ցութեան կը մատնէ Շարուն եւ իր պորակցութիւնը կը յայտնէ ժընեւի նախաձեռնութեան նկատմամբ Փաուելի որդեգրած կեցումը: «Քիֆահ Արապի» նշած է, թէ փորձելով մեղմացնել իսրայէլի բարկութիւնը Փաուելի ունեցած հանդիպումներէն, Սպիտակ Տուր կ'ողջունէ ժընեւի նախաձեռնութիւնը, սակայն աւելի յարմար կը նկատէ խաղաղութեան քարտէսը: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

«Սաֆիր» գրած է, թէ Պուլ կը պորակցի Փաուելի եւ ժընեւի նախաձեռնութիւնը կապակցութեան վրայ: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

«Սաֆիր» գրած է, թէ Պուլ կը պորակցի Փաուելի եւ ժընեւի նախաձեռնութիւնը կապակցութեան վրայ: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

«Սաֆիր» գրած է, թէ Պուլ կը պորակցի Փաուելի եւ ժընեւի նախաձեռնութիւնը կապակցութեան վրայ: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

«Սաֆիր» գրած է, թէ Պուլ կը պորակցի Փաուելի եւ ժընեւի նախաձեռնութիւնը կապակցութեան վրայ: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

«Սաֆիր» գրած է, թէ Պուլ կը պորակցի Փաուելի եւ ժընեւի նախաձեռնութիւնը կապակցութեան վրայ: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

«Սաֆիր» գրած է, թէ Պուլ կը պորակցի Փաուելի եւ ժընեւի նախաձեռնութիւնը կապակցութեան վրայ: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

«Սաֆիր» գրած է, թէ Պուլ կը պորակցի Փաուելի եւ ժընեւի նախաձեռնութիւնը կապակցութեան վրայ: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

ցութեան կը մատնէ Շարուն եւ իր պորակցութիւնը կը յայտնէ ժընեւի նախաձեռնութեան նկատմամբ Փաուելի որդեգրած կեցումը: «Քիֆահ Արապի» նշած է, թէ փորձելով մեղմացնել իսրայէլի բարկութիւնը Փաուելի ունեցած հանդիպումներէն, Սպիտակ Տուր կ'ողջունէ ժընեւի նախաձեռնութիւնը, սակայն աւելի յարմար կը նկատէ խաղաղութեան քարտէսը: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

«Սաֆիր» գրած է, թէ Պուլ կը պորակցի Փաուելի եւ ժընեւի նախաձեռնութիւնը կապակցութեան վրայ: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

«Սաֆիր» գրած է, թէ Պուլ կը պորակցի Փաուելի եւ ժընեւի նախաձեռնութիւնը կապակցութեան վրայ: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

«Սաֆիր» գրած է, թէ Պուլ կը պորակցի Փաուելի եւ ժընեւի նախաձեռնութիւնը կապակցութեան վրայ: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

«Սաֆիր» գրած է, թէ Պուլ կը պորակցի Փաուելի եւ ժընեւի նախաձեռնութիւնը կապակցութեան վրայ: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

«Սաֆիր» գրած է, թէ Պուլ կը պորակցի Փաուելի եւ ժընեւի նախաձեռնութիւնը կապակցութեան վրայ: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

«Սաֆիր» գրած է, թէ Պուլ կը պորակցի Փաուելի եւ ժընեւի նախաձեռնութիւնը կապակցութեան վրայ: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման:

«Սաֆիր» գրած է, թէ Պուլ կը պորակցի Փաուելի եւ ժընեւի նախաձեռնութիւնը կապակցութեան վրայ: «Անուար»-ի համաձայն, պաղտատի անհրաժեշտութիւնները Գաշնակի մէջ սկսան Իսրայէլի հետ համաձայնութեան հաստատման միտող իրենց բանակցութիւններուն:

Թերթը դիտել տուած է, թէ երկու պաղտատիցիներ սպաննուած են Նապուսի մէջ իսրայէլեան զորքին հետ բախումին ընթացքին, իսկ ցուցարարներ իրենց բողոքը կը յայտնեն Երուսաղէմի մէջ բնակավայրերու կառուցման: